

Izdaja odbor za splošne zadeve
Zelezarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale,
Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand,
Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

POZDRAVI IN ŽELJE

Redko v našem demokratičnem, samoupravnem socializmu dosegamo tako enotnost mišljenj in čustvovanj, kot smo jih ob 80-letnici predsednika Jugoslavije maršala Tita. Vsi naši delovni kolektivi, krajevne skupnosti in šole so mu iskreno čestitali za visoki jubilej.

Ker je nemogoče objaviti vse pozdrave in želje, smo izbrali čestitki ravnenskih šolarjev in krajanov Črne.

Dragi tovariš Tito!

Učenci naše šole vam ob visokem jubileju iskreno čestitamo in želimo, da bi nas še dolgo in uspešno vodili.

Vaše delo in vztrajnost je pripomogla, da se je Jugoslavija uveljavila v svetu. Premagovali ste vse ovire in nas vedno vodili po pravi poti, zato vaše delo in trud zelo cenimo in spoštujemo. Se enkrat iskreno čestitamo.

Lepo vas pozdravljajo učenci osnovne šole Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem.

Ko izročam štafeto palico, v kateri so popisane naše srčne želje za našega ljubljenega maršala Tita, želim izraziti vsa naša čustva, ki nas ob tej priliki navdajajo. Vsa naša borba za obstoj naših narodov, naša izgradnja, vsa povojna revolucionarna pot so dogajanja, ki si jih zamislil in vodil prav ti, naš tovariš Tito.

Težki so bili trenutki v času okupacije, nič manj naporni pa v povojni izgradnji, in kadar so bili tako rekoč brezizgledni, si bil ti, tovariš Tito, tisti, ki je s svojimi opozorili in s svojim zgledom našel pravilno rešitev. Ne samo na notranjem področju življenja naših narodov, ampak tudi v zunanjem svetu si, tovariš Tito, zastavil ves svoj veliki vpliv za srečnejše življenje vsch delovnih ljudi.

Kot veliki pobornik za mir, za sožitje med narodi, za resnični socializem si danes spoštovan in cenjen vsepovsod. Ni državnik, ki bi užival tolikšen ugled, kot prav ti, naš tovariš Tito. Ta ugled uživaš kot človek, ki je vse svoje življenje posvečal misli — »SREČNEJŠE ŽIVLJENJE DELAVSKEMU RAZREDU«!

Dragi tovariš Tito! Prav v najlepšem mesecu leta, mesecu maju, ti poteka 80 let življenja in večina od teh let so bila leta ustvarjanj, leta nenehne borbe za velike ideje. Zgodovina ne piše samo o velikem delu za naše narode, temveč za ves delavski razred sveta.

Tovariš Tito, ti si vzor komunista vsemu naprednemu delavskemu gibanju. Srečni smo, da te imamo. Jugoslavija je dežela napredka, je dežela enotnosti kljub vsem težočam, ki izhajajo večkrat iz nerazumevanja, a največkrat od zunaj.

Tvoje jasne in odkrite besede povedo vse, tvoje ostre poteze ustvarijo red takrat, ko nekateri iz lastnih stremljenj vnašajo zmedo. Tvoja prehojena revolucionarna pot ti je dala toliko izkušenj, da znaš pravilno oceniti vsakokratni položaj.

Tovariš Tito! Naša pot s teboj je pot mirne izgradnje naše prihodnosti, je sreča naših otrok. Želimo, kot želiš ti sam, da bi te še bolje razumeli, da bi naši narodi v bratskem odnosu bili družina, ki je ne more nihče razdvojiti.

Pomlad pod
Uršljo goro
Foto: F. Kamnik

IZ VSEBINE

Koliko in katere jeklarske izdelke uvažamo — Z zasedanj delavskega sveta — Kdaj uveljaviti pokojnino — Vprašanja in odgovori — Razmišljanja in predlogi — Iz dela kolektivnih izvršilnih organov — Doma in na tujem — Kulturna kronika — Maček v žaklju — Športne vesti — Za vroče in deževne dni

Komunisti železarne o prekinitvi dela in o nekaterih aktualnih vprašanjih

Na sestanku vseh komunistov železarne Ravne dne 24. aprila 1972 so bila po daljši izčrpnih razpravi na podlagi poročila posebne komisije za oceno povodov in vzrokov nedavne prekinitve dela v tovarni in po referatu sekretarja tovarniške organizacije izoblikovana naslednja skupna stališča:

Splošna politična ocena prekinitve dela

1. Čeprav ni mogoče zanikati nekaterih odprtih vprašanj v samoupravnem življenju delovne skupnosti, je bila prekinitve dela neutemeljena in škodljiva ter povsem neustrezna metoda za njihovo razrešitev. Na voljo je bilo zadosti demokratičnih načinov in sredstev ter časa. Zgolj posameznih opozoril, ki pa jim ni sledila ustrezna celovita demokratična akcija, le ni mogoče šteti za zadostna. Ob prekinitvi dela so izstopala tudi vprašanja, ki niso imela nobene zveze z »osrednjo temo« (OD, samoupravno življenje), kažejo pa posameznikove nesprijemljive kratkoročne in za delovno skupnost škodljive interese.

Stališča k posameznim odprtim vprašanjem

1. Samoupravno življenje v tovarni ima tudi slabe točke, ki se kažejo predvsem v majhni vplivnosti neposrednega proizvajalca na samoupravne odločitve. Neposredne oblike samoupravljanja so minimalne. Res je sicer, da je v tovarni številčno močna samoupravna piramida, vendar brez zadostne povezanosti s svojo volilno bazo.

Samoupravni proces (razprava, priprava predloga, sprejem, kontrola) ni organiziran. Zlasti pogrešamo kvalitetno strokovno informacijo o izvajanju posameznih pomembnejših odločitev samoupravnih organov.

2. Delitev OD je nedvomno tako pomembno in občutljivo področje, do katerega imajo delovni ljudje svoj neposreden in različno motiviran odnos, da mora biti nenehno predmet političnih in strokovnih obravnav, dopolnitev ter sprememb. Delitev OD pa nujno vpliva še na vrsto drugih vprašanj, ki so posredno povezana z delitvijo OD in nagrajevanjem po delu, zato po svoji naravi odločilno vplivajo na razmere v delovni skupnosti. Sedanji sistem delitve OD je treba menjati.

Menimo, da mora biti vsako družbeno koristno delo tako ovrednoteno, da bo zagotovilo eksistenčni minimum delavca (enostavna reprodukcija delovne sile).

3. Večja in kvalitetnejša proizvodnja je osnovno vprašanje, ki zadeva vse zaposlene ne glede na osnovno funkcijo v tehnološkem procesu. Osnovna misel, da ni mogoče deliti, česar ni, nam mora preiti v zavest, spremljati pa nas mora tudi tedaj, ko se zavedamo najrazličnejših pravic z dela.

Le boljši delovni rezultati (večja proizvodnja, večja kvaliteta) lahko zagotovijo večjo udeležbo družbenega ter splošnega standarda ter OD v skupnem dohodku tovarne.

4. Medsebojni odnosi so postali na sedanji stopnji tehnologije bistveni motivacijski in zato proizvodni činitelj. Zlasti nam ne sme biti vseeno, kakšni so odnosi na relaciji nadrejeni — podrejeni. Medosebne odnose je nujno preučiti. Področje je politično strokovne narave.

Brezpogojno je nujno, da ima linijski vodja primerne politične in moralne kvalitete, ki se stopnjujejo s položajem na organizacijski piramidi.

Ko smo priča nemirnega razpleta dogodkov v svetu, smo veseli, da so pota Jugoslavije povezovanje miru na svetu.

Dragi maršal TITO! Naša iskrena, iz srca izražena želja je, da si zdrav in da bi bil še mnogo let med nami.

Prebivalstvo
Črne na Koroškem

5. Obveščенost ni le nujen pogoj za samoupravne odločitve, marveč bistveno vpliva tudi na počutje ljudi ter na njihovo zadovoljstvo. Pri tem pa ne gre le za posredovanje informacije, temveč za njen dvosmerni tok. Zlasti pa je v tovarni sedaj bistveno, kako povečati aktualnost in kvaliteto informacije.

Za pravilno in pravočasno informiranost ter za vzdušje v delovni sredini je odgovoren linijski vodja.

Biti pravilno in zadostno informiran, je obojestranska dolžnost, ki izvira iz dela.

6. Razmere v širšem gospodarskem prostoru (nestabilnost, nelikvidnost, rast cen) bistveno vplivajo na odnos ljudi do proble-

Vasilij Terseglav

Koliko in katere jeklarske izdelke uvažamo

Gospodarski načrt jugoslovanskih železarn predvideva za letošnje leto proizvodnjo 2,628.000 ton surovega jekla. V tej količini so slovenske železarne udeležene s 735.000 tonami ali nekaj več kot 27% od celotne jugoslovanske proizvodnje jekla. Ta delež se spričo novih jeklarskih kapacitet v drugih republikah postopoma zmanjšuje.

Osnovna surovina za proizvodnjo jekla je poleg surovega železa, fero-zliti in malenkostne količine Fe-substance iz rude za žilavljenje — staro železo. Delež starega železa v kovinskem vložku je različen in odvisen od izdelovalnega postopka. Najvišji je pri elektro jeklu. Ker je v primerjavi z drugimi postopki proizvodnja elektro jekla v slovenskih železarnah zelo visoka, konkretno 51% od skupne proizvodnje, je torej preskrba slovenskih železarn s starim železom še posebej pereča.

Svoje potrebe po starem železu krijejo železarne iz treh virov: iz lastnega odpadka, ki nastane pri predelavi surovega jekla v končne jeklarske izdelke; iz starega železa, zbranega prek odkupne mreže na območju naše države, in uvoženega starega železa.

Za proizvodnjo z načrtom predvidene količine jekla potrebujejo slovenske železarne v letošnjem letu okroglo 495.000 ton starega železa. Od tega odpade na:

- lastni odpadki 202.000 ton ali 41,0%
- doma zbrano staro železo 97.000 ton ali 19,5%
- uvoženo staro železo 196.000 ton ali 39,5% od skupne potrebe starega železa.

Za potrebe železarn na področju SFRJ zbrana količina starega železa je v primerjavi z drugimi industrijsko razvitimi državami nizka, saj znaša v jugoslovanskem poprečju le dobrih 105 kg na 1000 kg izdelanega surovega jekla.

Vemo, da slovenske železarne v prvem kvartalu letošnjega leta zaostajajo za 5% za z načrtom predvidenim obsegom proizvodnje jekla. To predvsem zaradi pomanjkanja uvoženega starega železa. Vemo tu-

mov v tovarni, zato mora biti interes družbenih subjektov in vodilnih struktur v tovarni, da opozarjajo družbo nanje, na primeren način pa tudi delovno skupnost.

7. Poročilo komisije, referat sekretarja in zapisnik so sestavni del teh stališč, ki se morajo odraziti v novem, konkretnem akcijskem programu tovarniške organizacije. Prekinitve dela ter razprava komunistov tovarne nujno zahtevata prilagoditev obstoječih delovnih programov tovarniških komunistov.

Delovne naloge je treba razdeliti, zato ni dopustno, da bi organizacija ZK prevzela nase tudi izvedbo tistih nalog, ki so povsem strokovne narave in so že bile ustrezno idejno-politično ocenjene. S primerno metodo je potrebno spremljati posamezno akcijo in vplivati nanjo.

Ustanavljanje TOZD je danes že ustavna zahteva in mora teči v ustreznih službah in organih. ZK pa si bo z ustrežno metodo zagotovila pregled nad izvajanjem in vpliv.

di, da te izgube v proizvodnji pri sedanjem stanju do konca ne bomo mogli več nadoknaditi. Medtem ko je trenutna glavna problematika železarn borba za dodelitev ustreznega kontingenta za uvoz starega železa, da bi naše topilnice lahko nemoteno obratovale, pa po drugi strani nekatere jeklarske izdelke uvažamo.

Pri predvideni proizvodnji 2,628.000 ton surovega jekla bomo morali letos še vedno uvoziti za kritje najnujnejših potreb industrije 980.000 ton gotovih jeklarskih izdelkov 114. panoge, kar predstavlja okroglo 1,200.000 ton surovega jekla. Že samo iz tega je razvidna visoka stopnja deficitarnosti jugoslovanske železarske industrije in visoka odvisnost kovinsko predelovalnega kompleksa od uvoza. Dalje se z vsakim znižanjem domače proizvodnje ne samo povečuje uvoz, temveč se zaradi visokih fiksnih stroškov znižuje že itak nizka akumulativnost naše železarske industrije. Končno moramo vedeti še to, da nas stane 1 tona uvoženega starega železa okroglo 40 dolarjev, medtem ko plačujemo za eno tono uvoženih jeklarskih izdelkov — odvisno od asortimana — okroglo 160 dolarjev.

Koliko in katere jeklarske izdelke uvažamo, pa je za železarne tudi drugače zanimivo. Kaže nam ne le količinsko, temveč tudi asortimansko deficitarnost domače proizvodnje, ter končno, kar iz tega izvira, v katero smer naj se v bodoče razvijamo.

Na podlagi zveznega zavoda za statistiko in statistike zunanje trgovine je bila za posamezna leta izdelana podrobna študija, koliko, kateri in od kod smo uvažali jeklarske izdelke. V naslednjem je v sumarni obliki prikazano le stanje uvoza jeklarskih izdelkov 114. panoge v letu 1970, medtem ko za leto 1971 vsi podrobni podatki še niso zbrani. Ugotovimo lahko le globalno, da je bil uvoz v letu 1971 še višji kot v predhodnem letu, medtem ko se uvoz v letu 1972 predvideva na nivoju iz leta 1970, kolikor bi domača proizvodnja v letošnjem letu res dosegla 2,628.000 ton

surovega jekla. To pa smo, kot je uvodoma že povedano, izgubili že na samem startu.

Skupno je bilo v letu 1970 uvoženih:

1,358.847 ton jeklarskih izdelkov 114. panoge. V tej količini je vključenih 171.534 ton surovega železa, ki služi pretežno za predelavo v surovo jeklo in le v manjši meri v sivo litino, ter 109.609 ton polizdelkov, ki so tudi skoro izključno služili domačim železarnam kot vložek za predelavo v končne jeklarske izdelke. Ako sedaj od skupne količine odbijemo surovo železo in polizdelke, je bilo v letu 1970 uvoženih:

1,077.704 ton jeklarskih izdelkov 114. panoge, namenjenih predelovalni industriji.

V tej količini so zastopani:

	ton	%
tanka pločevina	340.465	31,5
debela pločevina	243.801	21,8
srednja pločevina	7.714	0,7
pločevina skupaj (1, 2, 3)	591.980	54,0
toplo valjani trakovi	131.926	13,2
betonsko železo	101.606	9,4
fazonsko železo	66.927	6,2
cevi	66.784	6,2
hladno valjani trakovi	28.222	2,6
valjana žica	27.584	2,6
valjano paličasto jeklo	23.494	2,1
vlečena žica	19.961	1,9
lamelle	15.338	1,4
tračnice in pribor	3.882	0,4
skupaj	1,077.704	100,0

Na prvem mestu stoje ploščati profili. To so pločevina, trakovi in lamelle v skupni količini 767.466 ton ali 71,2%, medtem ko so ostali izdelki udeleženi s 310.238 ton ali 28,8%. Pri tem je tako v okviru ploščatih profilov kot pločevine same na prvem mestu tanka pločevina. Njej sledijo debela pločevina in trakovi. Ta slika je praktično že vrsto let nespremenjena, kljub temu da se proizvodnja teh izdelkov v SFRJ najhitreje povečuje. Iz tega sledi, da potrošnja ploščatih profilov narašča enako pri nas kot v svetu hitreje od drugih izdelkov.

Za slovenske železarne je to mimogrede povedano tudi potrdilo pravilnosti zamisli njihovega nadaljnjega razvoja z gradnjo nove valjarne hladno valjane tanke pločevine v sklopu jeseniške železarne. Razčlenitev uvožene količine tanke pločevine po kvalitetnem asortimentu pa nam daje grobo sliko potrebnega proizvodnega asortimenta. Tako je v letu 1970 uvožena količina tanke pločevine sestavljena naslednje:

	ton	%
dekapirana pločevina	225.198	74
bela pločevina (pokositrena)	48.909	14
ostala prevlečena pločevina (pocin., lakirana itd.)	22.766	7
elektro pločevina (dinamo — trafo)	16.592	5

V tej statistiki pa so zajeti, kot je večkrat že poudarjeno, samo jeklarski izdelki, ki spadajo v 114. panogo gospodarske dejavnosti, niso pa prikazani tudi izdelki 117. panoge, katerih pa je, gledano na količin-

ski obseg, neprimerno manj. Sem spadajo: jeklena litina, odkovki, vzmeti, varilne elektrode ipd., kar vse tudi spada v proizvodni program slovenskih železarn.

Vsa ta podrobna razčlenitev uvoza jeklarskih izdelkov pa je predmet posebne analize, s katero železarne itak razpolagajo. Vrnimo se torej k splošnemu pregledu našega uvoza.

Ako sedaj opazujemo celotno količino uvoženih izdelkov 114. panoge, torej skupno s surovim železom in polizdelki (1,359.000 ton), potem je bilo uvoženih iz držav:

s čvrsto valuto (zah. evropske in izven-evropske države) — 49,0%, iz vzhodnoevropskega klirinškega področja — 51,0% od celotne uvožene količine.

Ta odnos pa se menja, ako opazujemo samo izdelke, namenjene direktno predelovalni industriji (1,077.704 ton), torej brez surovega železa in gotovih izdelkov. V tem primeru je to razmerje nekoliko drugačno. Iz držav s čvrsto valuto smo uvozili 58%, iz vzhodno evropskega klirinškega področja 42% od celotne uvožene količine. Pri tem stoji na prvem mestu Češko-slovaška z 20,5%, ZR Nemčija z 18,6% in Japonska (ladijska pločevina) s 17,1%.

Na spremembo medsebojnega odnosa, ako opazujemo enkrat celoten uvoz, drugič pa samo uvoz jeklarskih izdelkov za predelovalno industrijo, vpliva dejstvo, da iz vzhodno evropskih držav uvažamo več izdelkov z nižjo in iz držav s konvertibilno valuto več izdelkov z višjo stopnjo predelave. Tako so npr. v skupni količini iz Rusije uvoženih izdelkov (204.850 ton) zastopani — surovo železo in polizdelki s 76% ter izdelki z vsega 24%.

Ako opazujemo uvoz po vrednosti, je ta odnos v korist držav s konvertibilno valuto še znatno večji. To iz že povedanega vzroka, ker iz teh držav uvažamo višje vredne izdelke.

Zanimiva je tudi delitev po glavnih grupah vrst jekla. Tako so v količini 1,077.704 ton jeklarskih izdelkov zastopana legirana jekla z vsega nekaj nad 6%. To je tudi razumljivo, ker vemo, da predstavljajo

preko 70% vsega uvoza ploščati profili, pretežno pločevina, ki je z relativno majhno izjemo vsa iz nelegiranih, to je ogljikovih jekel. Pri legiranih jeklih pa je težišče na visoko legiranih specialnih jeklih.

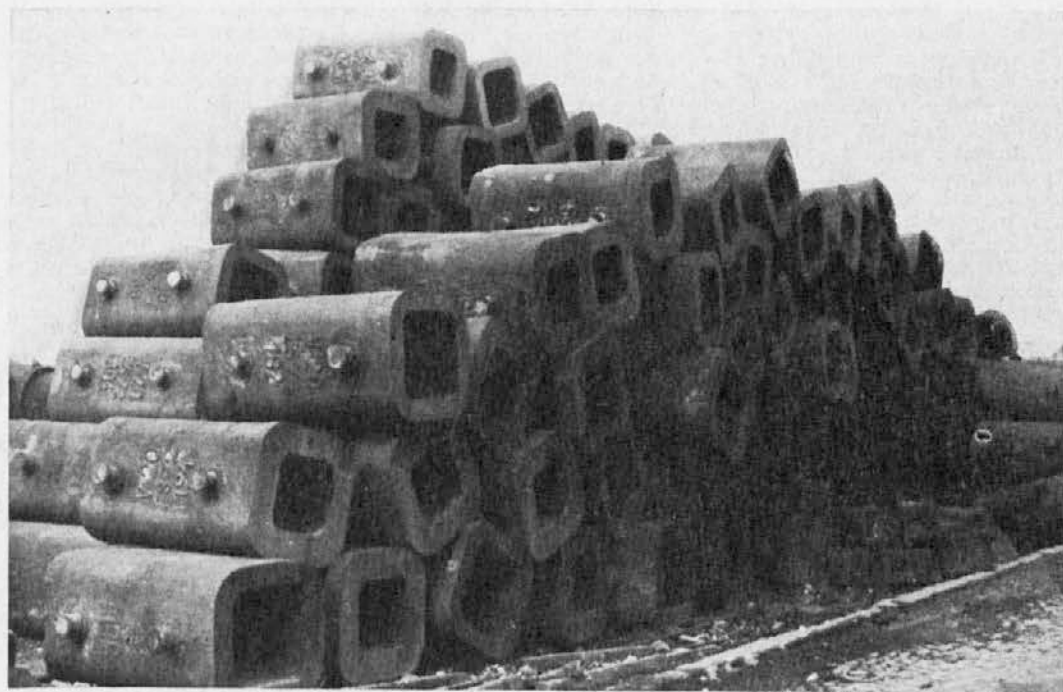
Za ugotovitev naše dejanske potrošnje jeklarskih izdelkov, to je lastna proizvodnja minus izvoz plus uvoz, pa moramo te, sicer statistično pravilne podatke o uvozu in našem izvozu (o katerem pa na tem mestu ni govor) nekoliko dopolniti.

V statistiki zveznega zavoda za statistiko sta tako uvoz kot izvoz pravilno zajeta z vključno tako imenovano blagovno menjavo z vzhodno evropskimi državami. V statistiki domače proizvodnje (UJŽ) pa se na podlagi blagovne menjave uvožena količina smatra kot naša lastna proizvodnja. Zaradi tega se tudi od našega izvoza odbija za uvozu po vrednosti ekvivalentna količina naših izdelkov, v blagovni menjavi. Z upoštevanjem teh razlik znaša čisti uvoz jeklarskih izdelkov v letu 1970 980.236 ton in lastna proizvodnja s pribitkom na podlagi blagovne menjave uvoženega blaga 1,935.735 ton. Bilanca potrošnje jeklarskih izdelkov je v letu 1970 torej naslednja:

	ton	%
blagovna proizvodnja jugoslovanskih železarn	1,935.735	
izvoz (brez blagovne menjave)	230.406	
plasma lastnih izdelkov na jugoslovanskem tržišču	1,705.347	63
čisti uvoz	980.236	37
skupna jugoslovanska potrošnja	2,685.583	100

Ako skupno potrošnjo jeklarskih izdelkov 114. panoge označimo z indeksom 100, je delež domače proizvodnje v skupni potrošnji 63% in uvoza 37%. Te številke so ponoven dokaz visoke deficitarnosti domače jeklarske industrije.

Namen te, na tem mestu v zelo okrnjeni obliki prikazane analize uvoza jeklarskih izdelkov je trojen. Prepričati se, kako negospodarsko je vsako zaviranje domače proizvodnje jekla z omejevanjem uvoza

Naš motiv

Z zasedanj delavskega sveta tovarne

Zaradi obširnosti in pomembnosti posameznih predlogov in zadev sta bili maja dve zasedanji delavskega sveta tovarne.

Na zasedanju 11. maja je bil delavski svet seznanjen z rezultati poslovanja v prvem četrtletju letošnjega leta in rezultati medsebojne poravnave. Na tem zasedanju pa je razpravljal in odločal še o razdelitvi nerazporejenih sredstev sklada skupne porabe, predlogu plana amortizacije, o ustanovitvi mešane družbe v Zahodni Nemčiji in o predlogu za razvrednotenje in odpis zalog nekurantnih proizvodov.

Pri rezultatih poslovanja so bili navedeni podatki o doseganju skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije, podatki o številu zaposlenih, doseženi produktivnosti dela, prodaji naših izdelkov doma in v inozemstvu in podatki o gibanju ter doseganju osebnih dohodkov v prvih treh mesecih letošnjega leta. Finančni rezultat poslovanja še ni bil znan, rečeno pa je bilo, da bodo podatki, potem ko bodo zbrani, posredovani v uporabo vsem vodjem obratov. Za medsebojno poravnavo je bilo rečeno, da je problem nelikvidnosti znan. Ena od rešitev za ublažitev nelikvidnosti naj bi bila v medsebojni poravnavi obveznosti. Če primerjamo naše terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev, bi lahko sklepali, da bi morala biti medsebojna poravnava za nas ugodna. Dejansko pa poravnava vsaj v našem primeru ni dosegla tistega, kar smo pričakovali. Zaradi medsebojne poravnave smo več kot dva meseca bili brez plačilnega prometa, posledica tega pa je, da so se nam za prek 50 milijonov din povisale naše terjatve do kupcev. Pozitivno je pri tem bilo samo to, da smo z medsebojno poravnavo uspeli poravnati vse zapadle anuitete do vključno 15. marca letos in na ta račun nekoliko znižati znesek, za katerega imamo blokiran žiro račun. Težava je bila tudi v tem, da nekatera podjetja, predvsem tista, pri katerih je težko priti do denarja, svojih obveznosti do naše tovarne niso prijavila.

Ob potrditvi zaključnega računa za lansko leto je delavski svet v sklad skupne porabe namenil prek 22 milijonov din nerazporejenih sredstev. Taka odločitev je bila tedaj sprejeta zaradi tega, ker predvsem pogoji za gradnjo objektov družbenega standarda niso bili znani, med tem časom pa smo uspeli tako z banko kakor tudi z izvajalci gradbenih del odprta in sporna vprašanja razčistiti, tako da se je delavskemu svetu predlog, za katere namene in potrebe naj se nerazporejena sredstva razdelijo, lahko posredoval. Razen sredstev za gradnjo objektov družbenega standarda in nekaterih drugih potreb je pri ostanku nerazporejenih sredstev bilo treba upoštevati tudi potrebo za nadomestitev osnovnih sredstev, ker iz zbranih sredstev amortizacije kljub povišanju stopnje ni bilo možno pokriti. Iz nerazporejenih sredstev naj bi se po predlogu za nabavo strojev in investicijska dela dodalo amortizaciji 8.013.195,88 din, na račun akontacije za gradnjo upravne zgradbe 2.000.000 din, za izgradnjo naselja na Javorniku 4.600.000 din in za izgradnjo stanovanjskih hiš v Kotljah 3.000.000 din. Razen tega naj bi tovarna za izgradnjo otroškega vrtca na Ravnah prispevala 400.000 din, za asfaltiranje cestišč na Navrškem vrhu in Čečovju 300.000 din, za sofinanciranje izgradnje rekreacijskega centra na Ravnah — Bobrovo jezero, Osven — 250.000 din, za večja popravila doma telesne kulture 50.000 din in za nabavo novih osnovnih sredstev za potrebe počitniškega doma

njej potrebnih osnovnih surovin; predočiti visoko stopnjo odvisnosti naše predelevalne, predvsem kovinsko predelovalne industrije od uvoza jekla z vsemi negativnimi posledicami; in končno naj bi bila ta analiza kašipot smeri, v kateri naj se v bodoče razvija naša železarska industrija.

v Portorožu 40.000 din. Za preostala, še nerazporejena sredstva v znesku 3.585.375,07 din pa je bilo predlagano, da naj bi delavski svet pooblastil poslovni odbor, da lahko ta znesek v okviru potreb najbolj smotrno in koristno razporedi.

Za predlog amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letošnjem letu je bilo povedano, da so zbrane potrebe po obratih precej presegle znesek, ki je tudi z že dodanimi sredstvi iz sklada skupne porabe na razpolago. Komisija je pri oblikovanju predloga morala dati prednost določenim neodložljivim potrebam, pri čemer je morala upoštevati še neplačane račune in že angažirana sredstva v letošnjem letu, najnujnejše potrebe nadomestitev in nabavo osnovnih sredstev v letošnjem letu in kritje zakonskih obveznosti ter tečajnih razlik za osnovna sredstva, nabavljena v inozemstvu. Prav zaradi vseh, v predlogu navedenih potreb in dejstva, da komisija zaradi pomanjkanja sredstev vseh, tudi nujnih predlogov in zahtev ni mogla upoštevati, je bilo predlagano, da bi med letom, če nam bodo stroški poslovanja to možnost dopuščali, za posamezne skupine osnovnih sredstev dodatno povečali stopnjo amortizacije. Sredstva, ki bi jih zbrali iz tega naslova, bi uporabili za novo halo obrata industrijskih nožev, nabavo novega kvantometra in gradnjo zgradbe za njegovo namestitve ter še nekatere, po mnenju komisije nujno potrebne nadomestitve.

V razpravi so posamezni diskutanti opozorili na nujne potrebe, ki se pojavljajo v posameznih obratih, vendar je bilo vsem pojasnjeno, da komisija vseh predlogov zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogla upoštevati, zato je nekatere predloge, čeprav so bili objektivni in povsem upravičeni, iz predloga razporeditve morala izpustiti.

Nekoliko več razprave je bilo o predlogu za ustanovitev mešane družbe v Zahodni Nemčiji. Ustanovitelj družbe, ki naj bi imela 100 tisoč DM začetnega kapitala, bi na eni strani bili G. Kollender, G. Koch in G. Woite, na drugi strani pa Združeno podjetje slovenske železarnice. Delež združenega podjetja bi znašal 49% ali 49.000 DM, 51% ali 51.000 DM pa bi vložili nemški partnerji. Slovenske železarnice naj bi v okviru družbe, tako je bilo v utemeljitvi rečeno, imele boljši servis in prodajo pri izvozu, dobiček pri izvozu, dobiček pri nabavnih poslih in možnosti kreditiranja zaenkrat seveda manjših investicij. Ker naj bi eden od poslovodij-direktorjev družbe bil predstavnik združenega podjetja, bi s tem imeli zagotovljene stalne in zanesljive podatke o gibanju cen in potreb na nemškem trgu, s tem v zvezi pa bi verjetno lahko dosegali tudi višje prodajne cene. Delež, ki odpade na združeno podjetje, bi vplačale železarnice, bil pa bi odvisen od obsega poslovanja posamezne železarnice. Ker deviznih sredstev za vplačilo deleža ni, bi se delež slovenskih železarnic ustvaril z dohodkom od prodanih izdelkov v Zahodni Nemčiji, kar pomeni, da bi nemški partnerji začasno vložili celotni delež kapitala. Tako na poslovnem odboru kakor tudi delavskemu svetu je bilo v utemeljitvi rečeno, da z ustanovitvijo mešane družbe tako združeno podjetje kakor tudi posamezne tovarne posebnega rizika ne prevzamejo, da pa za našo tovarno ni sprejemljiva konkurenčna klavzula v paragrafu 15, po kateri naj bi družba dobila izključno pravico prodaje izdelkov v Zahodni Nemčiji. To klavzulo bi morali zamenjati s »prednostno pravico«. Če bo tej zahtevi ugodeno, bi naša tovarna pogodbo o ustanovitvi mešane družbe lahko podpisala.

Nazadnje je delavski svet obravnaval še predlog za odpis zalog nekurantnih proizvodov. Rečeno je bilo, da je v vzmetarni že več let material različnih dimenzij, ki ga za izdelavo vzmeti niti zdaj niti kasneje ne bomo potrebovali in da so v skladišču pnevmatičnega orodja posamezni deli, ki so zaradi izboljšav rudarskih strojev zastareli in za prodajo ne pridejo več v poštev. Skupno se je za odpis predlagalo 44.101 kg materiala v vrednosti 104.270,36 din.

Na zasedanju 23. maja je delavski svet razpravljajal o dopolnitvah in prečiščenem besedilu statuta, predlogu za razpis volitev in bil seznanjen s poročilom o načinu izvršitve sklepov, sprejetih na izrednem zasedanju 17. februarja letos. Obravnaval pa je tudi predlog za dopolnitev tekstualnega dela pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in kodeksa del ter o oceni delovnih mest delavcev s stalno oceno.

Pri dopolnitvah in prečiščenem besedilu statuta je bilo povedano, da je bil predlog v razpravi od 3. do 16. maja letos, da se dopolnitve v glavnem nanašajo samo na poglavje »samoupravljanje v tovarni«, kar je bilo glede na novo organizacijsko delitev dela v tovarni potrebno spremeniti in prilagoditi in da se prečiščeni del besedila nanaša na tiste določbe, ki jih je bilo nujno potrebno uskladiti z zakonskimi predpisi. Razen pripomb in predlogov na posamezne člene so bile v javni razpravi izoblikovane naslednje osnovne pripombe:

— da je v shemi samoupravnih organov pri odgovornih za njihovo delo zadržati enoten naziv obrat ali služba, ne pa da se ponekod navaja obrat, drugod pa vodja službe;

— da je poenotiti nazive organov upravljanja v enotah, zato je treba delavski svet sektorja preimenoovati v delavski svet enote III;

— da bi bilo treba še točneje razmejiti pristojnosti samoupravnih organov v enotah in obratih.

V enotah I in II so tudi predlagali, da bi ob tem, ko ustanovljamo v tovarni delovne skupine, kazalo ukiniti svete obratov, medtem ko so v enoti III menili, da naj sveti obratov, kot je bilo v predlogu predvideno, še naprej ostanejo. Največ razprave, mnenj in različnih stališč je bilo na število članov delavskega sveta tovarne, ki naj se izvolijo v posamezni enoti. Ponekod so zagovarjali stališče, da naj vsaka enota ne glede na število zaposlenih izvoli v delavski svet tovarne po 19 članov. Predlog so predlagatelji utemeljili s tem, da mora imeti vsaka enota v delavskem svetu enako število članov, da v posameznih primerih glasovanj o zadevah, ki morda življenjsko zadevajo posamezno enoto, ne bi prišlo do preglasovanja. Nazadnje je bil izoblikovan predlog, da se člani delavskega sveta volijo tako, da se na vsakih 66 zaposlenih voli en član, kar pomeni, da bo število članov delavskega sveta tovarne iz enot različno. Da pa bi bil odpravljen pomislek o možnosti preglasovanja, je bilo za prejšnjim besedilom člena 96 dodano dodatno besedilo: »Kadar delavski svet tovarne sprejema ali spreminja statut in splošne akte, gospodarski načrt, zaključni račun, sklepa o novih vlaganjih, voli in razrešuje individualne izvršilne organe, je sklep sprejet, če je zanj glasovala večina vseh članov delavskega sveta tovarne. V primeru, da se večina članov delavskega sveta tovarne posamezne enote ne strinja s predlogom, za katerega sprejem je predpisana kvalificirana večina, se predlog ne more sprejeti. V takem primeru morajo člani enote, ki so glasovali proti sprejemu predloga, predlagati delavskemu svetu svoj predlog rešitve.«

Tako v razpravi kakor tudi na delavskem svetu so bile pripombe tudi na določbe, v katerih je govor o dolžini rednega letnega dopusta. Prisotni so menili, da je treba, kar zadeva dolžino letnega dopusta, določbe statuta in pravilnika o delovnih razmerjih med seboj uskladiti. Kar zadeva dolžino letnega dopusta, je bilo poudarjeno, da je možno, da se navede, da traja dopust najmanj 14 in največ 30 dni, s tem da se v to število upošteva določeno število dela prostih dni ali pa da ostanemo pri sedanjem načinu, ko število pripadajočih dni rednega letnega dopusta preračunamo in znaša to najmanj 12 in največ 26 delovnih dni vključno z vsemi pripadajočimi dela prostimi dnevi.

Čeprav je bil o svetih obratov v predhodnih razpravah že govor, končni predlog, ali naj se sveti obratov ukinejo ali pa naj se še nadalje zadržijo, tudi na delavskem svetu ni bilo končno izoblikovan. Delavski svet je nazadnje upošteval predloge in stališča posameznih enot, zato je bila sprejeta dopolnitev, da se sveti enot v enotah I in II ukinejo.

Občinske nagrade za leto 1972

V okviru letošnjega praznovanja občinskega praznika je skupščina občine Ravne na slavnostni seji dne 14. maja na Ravnah podelila občinske nagrade naslednjim tovarišem:

IVANU KOKALU za predvojno revolucionarno politično delo na območju partijskega okrožja »Sever« in za zelo uspešno ter nesebično večdesetletno delo v družbenopolitičnih organizacijah in oblastnih forumih v naši občini in v Socialistični republiki Sloveniji.

KRISTLU PEČOVNIKU za dolgoletno neumorno aktivno delo pri izgradnji planskih postojank in drugih telesnovzgojnih objektov in za dobro organizacijsko delo pri širjenju množične telesne vzgoje in tekmovalnega športa v kraju in občini.

FRANCU PRISTOVNIKU za desetletno uspešno vodenje obrtnega podjetja Instalater Prevalje. V tem obdobju je podjetje doseglo vidne uspehe na področju obrtne dejavnosti in samoupravljanja.

MIRI STRES za dolgoletno pedagoško delo, ko je nesebično in požrtvovalno razdajala mladini vse svoje sposobnosti in znanje. Na učno-vzgojnem področju je več kot trideset let odkrivala nove oblike dela v razredu ter jih mentorsko posredovala novim rodovom učiteljev.

Neutrudljivo je delala z mladimi izven šole ter dosegla vidne uspehe predvsem s pevskega zbori ter dramskimi uprizoritvami.

Dr. JANKU SUŠNIKU za dolgoletno prizadevnost pri organiziranju zdravstvene službe v občini. Po njegovi zamisli je bil razširjen in opremljen zdravstveni dom. Kot priznan strokovnjak na področju medicine dela je to službo razvil ter pritegnil k sodelovanju širok krog sodelavcev, kar je za neposredne proizvajalce v industriji naše doline še posebej pomembno.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

več TOZD v tovarni je delavski svet imenoval posebno komisijo, ki mora najpozneje do konca meseca novembra letos pripraviti analizo sedanjega stanja in predlog o pogojih in številu TOZD.

Nazadnje je delavski svet, potem ko je potrdil statut, sprejel še sklep o razpisu volitev za člane samoupravnih organov tovarne, enot in obratov.

V nadaljevanju razprave je bil delavski svet seznanjen o izvršitvi oziroma izvrševanju sklepov, sprejetih na izrednem zasedanju 17. februarja letos. Povedano je bilo:

— da je bil sklep, da se ostanek OD iz meseca decembra 1971 deli v enakem znesku vsem zaposlenim sorazmerno s časom zaposlitve, izvršen 1. marca 1972, ko je bil zaostali del OD izplačan;

— da se sklep, da OD v poprečju na zaposlenega delavca že z veljavnostjo od 1. februarja 1972 dalje ne morejo biti nižji od 1.820 din na mesec, izvaja, saj so OD brez zadržanega dela februarja poprečno na zaposlenega znašali 1.816,88 din, marca 1.879,40 din in aprila 1.932,59 din, z $\frac{1}{12}$ zadržanega dela pa meseca februarja 1.849,03 din, marca 1.911,55 din in aprila 1.967,74 din;

— da je bil sklep, da je treba raziskati nerazumljiva odstopanja OD, ki so bili izplačani meseca januarja, izvršen. Strokovne službe so namreč pregledale vsa izplačila in izvršile kontrolne izračune. Napake, kjer so bile ugotovljene, so se popravile. Rečeno pa je bilo, da je bilo ugotovljenih sorazmerno malo napak;

— da se na izvršitvi sklepa, da je treba izpopolniti pravilnik o delitvi OD tako, da bo obračun bolj razumljiv, da OD zaradi državnih praznikov ne bodo nihali, da se zožijo razponi in da se zboljša struktura delitve OD in zagotovi večja varnost višine OD delavcem, ki delajo po kodeksu del in da se OD povečujejo skladno s produktivnostjo dela, da pa je vprašanje poenostavitve obračuna in sploh delitve OD kompleksen problem, ki zahteva vrsto sistemskih ureditev in sprememb.

Za realizacijo tega sklepa je:

— delavski svet tovarne na zasedanju 23. februarja 1972 sprejel sklep o novi razporeditvi plačanih, delovnih in dela protih dni;

— na seji 27. febr. 1972 je poslovni odbor v okviru pooblastil sprejel sklep o povišanju vrednosti enot na uro kodeksa del za 7,5 % delavcem, ki delajo po kodeksu del;

— na seji 15. marca 1972 je poslovni odbor sklenil, da se:

a) uvrstijo v kriterij osebne stimulacije delavci, ki zasedajo delovna mesta, našeta v 6. odstavku čl. 33 pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah in

b) da se za delavce, ki niso premirani in ne delajo po kodeksu del ali cenikih del, po-

viša osebna stimulacija od sedanjih 6 do 12 % na od 12 do 18 %;

— na seji 26. februarja 1972 je poslovni odbor na predlog komisije za osebne dohodke sklenil, da se pri izračunu mesečnih globalov OD iz realizacije upošteva kumulativna realizacija in kumulativna udeležba OD na realizaciji.

Zaradi povečanja kodeksa del za 7,5 % so nastala neskladja v osnovnih postavkah med kodeksi del in delavci s stalno oceno. Da bi se ponovno dosegla potrebna uskladitev, je bila opravljena delna korektura višine premij in premijskih meril. Pri premijskih upravičencih z dvema meriloma se je premija povišala za 6 %, pri upravičencih s tremi merili za 7 %, pri upravičencih s štirimi merili za 4 %, medtem ko je pri upravičencih s petimi merili ostala nespremenjena.

V tovarni že dalj časa ugotavljamo, da je predvsem pri delavcih s stalno oceno premajhen del OD v stalnem delu in preveč v gibljivem delu — premiji in podobno. Z namenom, da bi ta nesorazmerja odpravili, uskladili pa tudi število obračunskih enot z zaposlenimi po kodeksu del, je bilo predlagano, da se vsem delavcem, zaposlenim na delovnih mestih s stalno oceno, v analitično oceno preračuna 18 % osebne in druge stimulacije oziroma se za ustrezno vrednost tem delavcem zniža odstotek premije, cenikov in norm. S takim ukrepom bi se delavcem,

— ki so bili upravičeni na osebno stimulacijo, v celoti ukinila osebna stimulacija,

— s stalno oceno, ki delajo po cenikih del ali normah, za ustrezno vrednost znižal odstotek doseganja cenikov in norm,

— ki so premirani, znižal odstotek možno dosegljive premije, tako da bi delavci

a) s petimi premijskimi kriteriji dobili največ 31 % premije,

b) s štirimi premijskimi kriteriji dobili največ 26 % premije,

c) s tremi premijskimi kriteriji dobili največ 20 % premije,

d) z dvema premijskima kriterijema dobili največ 11 % premije.

Zaradi navedene korekcije bo seveda treba vsem premijskim upravičencem ukiniti po en premijski kriterij, načelno tisti, na katerega lahko posameznik najmanj vpliva. Treba je poudariti, da gre pri predlogu izključno samo za nov preračun analitične ocene in da zaradi preračuna nobeden ne bo ničesar pridobil niti izgubil. Preračun pa bo zahteval določen čas, zato se je predlagalo, da naj bi to veljalo od 1. julija 1972 dalje. Vprašanje oblikovanja in delitve OD je kompleksen problem, ki ne zahteva samo, da se napiše nov pravilnik o delitvi dohodka in OD, ampak je ob tem potrebno urediti vrsto sistemskih rešitev in strokovnih problemov. Z namenom, da bi delo bilo kar najbolj strokov-

v enoti III pa še naprej obstajajo. Poudarjeno je bilo, da je delovna skupina, ki je bila zadolžena za pripravo predloga statuta, vse pripombe, ki so bile izoblikovane v javni razpravi, razen dveh v celoti upoštevala. Posebej pa so bile v pojasnilu poudarjene tiste določbe, ki se nanašajo na dolžino mandatne dobe članov samoupravnih organov, na uvedbo delovnih skupin in na to, da so nekatere komisije, ki so bile prej organ odbora za splošne zadeve ali poslovnega odbora, po sedanjem predlogu postale kolegijski izvršilni organi z določenimi samostojnimi pravicami odločanja.

Cepprav je delavski svet statut z v razpravi predlaganimi dopolnitvami potrdil, pa je bilo poudarjeno, da bomo morali v tovarni pristopiti k uresničevanju zadnjih ustavnih dopolnil. Glede na novo organizacijsko delitev v tovarni obstaja realna možnost, da lahko ustanovimo več temeljnih organizacij združenega dela. K izvršitvi tako zahtevne naloge pa je treba pristopiti temeljito in preudarno. Zato bo treba preučiti pogoje za ustanovitev TOZD, ki morajo temeljiti na analizah sedanjega stanja in upoštevati funkcionalno tehnološko ter organizacijsko vodstvene in gospodarsko obračunske kriterije. Predvsem pa bo treba zagotoviti racionalno poslovanje posameznih TOZD in tovarne kot celote. Za izdelavo predloga in pogojev za ustanovitev

Naš klanec

no izvršeno, smo za izvedbo te naloge v tovarni angažirali zavod za produktivnost dela iz Ljubljane. V tovarni so že ustanovljene tri delovne skupine z določenim delovnim področjem, ki bodo delo in naloge izvajale pod strokovnim vodstvom strokovnih delavcev zavoda. Izvedba celotne naloge vključno z uvajanjem posameznih sistemov bo trajala predvidoma 24 mesecev.

Delavski svet je nato bil seznanjen še s predlogom ocenitve delovnih mest in s predlogom za spremembo tekstualnega dela pravilnika o delitvi OD in pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah. Za ocenitev delovnih mest je bilo rečeno, da se predlog nanaša na delovna mesta v zvezi z izvajanjem makro in mikro organizacije tovarne, oba predloga za dopolnitev tekstualnega dela pravilnikov pa kot posledica dopolnitev in sprememb, ki so bile ali bodo pri izvajanju posameznih nalog še potrebne.

V razpravi o predlaganih spremembah v zvezi s preračunom obračunskih enot in povišanjem višine premij so posamezni diskutant opozorili na po njihovem mnenju še vedno neurejen problem OD, ki tudi s predlaganimi dopolnitvami ne bo rešen. Na podlagi podatkov, ki so bili navedeni, je prevladalo mnenje, da mora odgovorna strokovna služba skupno s komisijo in drugimi za to odgovornimi čimprej pristopiti k izdelavi predloga ureditve OD delovodij ob istočasni obravnavi problematike OD srednje strokovnega kadra. Za predlog ocen delovnih mest je bilo rečeno, da se sicer ne dvomi, da je bil predlog obravnavan na raznih nivojih, da pa rangiranje delovnih mest, o katerem je bil govor v utemeljitvi, ni bilo dosledno izvedeno. Če tega ne bomo bolj dosledno upoštevali, je vprašanje, če bomo na druga delovna mesta, predvidena s mikro organizacijo, uspeli dobiti ustrezne delavce, posebno še, če upoštevamo, da tudi za že razpisana delovna mesta ni bilo prevelikega interesa. Izražen je bil občutek, da se je pri predlogih preveč ocenjevalo ljudi oziroma preveč gledalo na to, koliko je kdo imel obračunskih enot na prejšnjem delovnem mestu in koliko naj bi jih imel na delovnem mestu, na katerega bo razporejen. Čeprav so bila mnenja o predlogu precej različna in delno tudi nasprotujoča, je delavski svet predlog s potrebno večino glasov potrdil.

Po obravnavi predlogov, ki so bili predmet razprave, je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Vzame se na znanje poročilo o poslovanju v prvem četrtletju letošnjega leta.
2. Vzame se na znanje informacija o rezultatih medsebojne poravnave. Ob ugotovitvi, da vsa podjetja niso zaradi medsebojne poravnave prijavila svojih obveznosti do naše tovarne, se zadalži odgovorno strokovno službo, da vse te primere prijavi SDK, ki naj proti njim sproži sodni postopek.

3. Potrdi se razdelitev sklada skupne porabe po zaključnem računu iz lanskega leta. Nerazporejena sredstva v znesku 22.238.570,96 din se razdelijo, kot sledi:

— za nabavo strojev in investicije v osnovna sredstva zaradi nezadostne amortizacije 8.013.195,89 din,

— avans za upravno zgradbo 2.000.000 din,

— za izgradnjo Javornika 4.600.000 din,

— za gradnjo v Kotljah 3.000.000 din,

— prespevek za gradnjo otroškega vrta na Ravnah 400.000,00 din,

— za asfaltiranje cest na Ravnah 300.000 din,

— prispevek za izgradnjo rekreacijskega centra na Ravnah 250.000,00 din,

— za večja popravila doma telesne kulture 50.000,00 din,

— za nabavo osnovnih sredstev za počitniški dom v Portorožu 40.000,00 din.

Za preostali, še nerazdeljeni znesek 3.585.375,07 din se pooblasti poslovni odbor, da znesek kasneje v okviru pristojnosti in objektivnih potreb najbolj smotrno razdeli.

4. V predlaganem znesku, postavkah in razdelitvi se potrdi plan amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letu 1972. Z namenom, da bi bila omogočena realizacija plana amortizacije in investicij v letošnjem letu, se pri ustreznih denarnih zavodih odobri najmanjše ugodnih kreditov.

5. Potrdi se predlog komisije za osnovna sredstva in odobri odpis v predlogu naštetih iztrošenih, amortiziranih in za tovarno neuporabnih osnovnih sredstev.

6. Odobri se ustanovitev mešane družbe v Zahodni Nemčiji z dopolnitvijo, da se na novo ustanovljeno družbo ne morejo prenesti izključne pravice prodaje naših izdelkov v Zahodni Nemčiji. Zato je v paragrafu 15 in drugih paragrafi pogodbe, kjer je navedena izključna pravica prodaje, to določbo zamenjati z določbo o prednostni pravici prodaje.

7. Odobri se odpis zalog nekurantnih proizvodov v vzmetarni in skladišču pnevmatičnega orodja v znesku 104.270,36 din, od tega na vrednost starega železa 15.875,43 din in v breme izrednih stroškov 88.394,93 din.

8. Potrdijo se dopolnitve in prečiščeno besedilo statuta tovarne z dopolnitvijo, da je:

— v 46. členu črtati svete obratov pri enoti metalurške proizvodnje in enoti mehanske obdelave, medtem ko bodo sveti obratov pri obratih enote III še nadalje obstajali,

— črtati besedilo 171. člena in ga nadomestiti s prvotnim besedilom, ki se glasi:

»Član delovne skupnosti si pridobi pravico do rednega letnega dopusta po 11 mesecih neprekinjene delovne dobe.

Ker je uveden v tovarni 5-dnevni delovni teden, se dela prosti dnevi ne štejejo v čas rednega letnega dopusta. Člani delovne skupnosti imajo zato v koledarskem letu pravico do najmanj 12 in največ 26 delovnih dni letnega dopusta.

V izjemnih primerih, naštetih v TZDR in pravilniku o delovnih razmerjih, se letni dopust lahko podaljša tudi nad 26 delovnih dni.

Dolžina letnega dopusta se odmeri po merilih in kriterijih, ki so določeni v pravilniku o medsebojnih delovnih razmerjih tovarne.

9. Uvaja se postopek za ustanovitev več temeljnih organizacij združenega dela v tovarni. V komisijo za pripravo ustanovnega akta o ustanavljanju TOZD in samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD se imenujejo: Janez Žnidar za predsednika ter Peter Orožen, inž. Jože Borštner, Adolf Cigler, Milan Zafošnik, Jože Delalut, inž. Alojz Knez, Miha Ošlak, Ivan Kugovnik in Edo Pogorevc za člane.

Komisija mora:

a) preučiti pogoje za ustanovitev TOZD, pri čemer mora upoštevati funkcionalno tehnološke, organizacijske vodstvene in gospodarsko obračunske kriterije,

b) najkasneje do 30. novembra 1972 izdelati utemeljeno poročilo in dokumentacijo o pogojih za ustanovitev TOZD, akt o ustanovitvi TOZD in samoupravni sporazum o združevanju TOZD, pri čemer mora zagotoviti racionalno poslovanje posameznih TOZD in tovarne kot celote.

10. Vzame se na znanje poročilo o načinu izvršitve sklepov, sprejetih na izrednem zasedanju delavskega sveta tovarne 17. februarja 1972.

V zvezi z uveljavitvijo nalog iz 4. sklepa se odobri:

a) dopolnitev čl. 17, 1. odstavka 23. člena, 4. odstavka 28. člena, 1. odstavka 29. člena, 1., 2., in 3. člena 1. odstavka 33. člena, 1. odstavka 40. člena, členov 66, 67, 68 in 69 pravilnika o delitvi OD,

b) črtanje dosedanjega besedila 37. člena pravilnika o delitvi OD,

c) dopolnitev dosedanjega 25. člena in 6. točke 2. odstavka 33. člena pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah.

Preračun analitične ocene delavcev s stalno oceno in za premijske upravičence uskladiitev premijskih meril in kriterijev mora biti opravljena do 30. junija 1972.

11. V zvezi z izvajanjem makro organizacije tovarne se potrdijo predlagane ocenitve delovnih mest.

Skladno z ocenami delovnih mest se potrdi:

— za delovno mesto vodja oddelka za ekonomske analize v enoti mehanske obdelave sprememba zahtevane stopnje strokovne izobrazbe od VSS na VS,

— na delovnem mestu obratovodja topilnice I v enoti metalurške proizvodnje v naziv obratovodja topilnic,

— ukinitvev delovnega mesta št. 54 — obratovodja topilnice II.

12. Potrdi se dopolnitev pravilnika o delitvi OD, pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah in pravilnika ocene delovnih mest, kot sledi:

— za delovno mesto št. 49 se odobri sprememba ocene delovnega mesta od 450 na 500 obračunskih enot ter premijska merila 2, 6, 13,

— iz pravilnika ocene delovnih mest se črta delovno mesto št. 815/b — bolničarka in razvrsti v kodeks del, grupa IV. os, okolje 3.

— ocenitev delovnega mesta 724 — pomožni referent, 1 zaposlen, SS izobrazba, 350 enot, os,

— povečanje števila zaposlenih na delovnem mestu št. 706 — kalkulant za domači trg, od sedanjih 2 na 3 zaposlene,

— uskladiitev delovnih mest skladiščnikov, in sicer:

a) delovnega mesta št. 50 — vodja obratnih skladišč, od 405 na 440 enot,

b) delovnega mesta št. 320 — skladiščnik obratnih sredstev, od 385 na 420 enot,

c) delovnega mesta št. 733 — skladiščnik II, od 380 na 440 enot,

d) delovnega mesta št. 734 — skladiščnik III, od 400 na 420 enot,

e) delovnega mesta št. 735 — skladiščnik IV, od 400 na 420 enot,

— sprememba ocene na delovnem mestu št. 10 in 199 — tajnica, na ocenitev delovnega mesta s 450 enotami in os.

13. V smislu predpisov o deviznem poslovanju se firmi Liebherr Biberach odobri vračilo avansa v znesku 10.846,35 DM. Avans se nanaša na stroške izdelave modelov; naročila nismo izvršili, zato moramo znesek vrniti.

-et

Kdaj uveljaviti pokojnino

Objave predlogov za spremembo temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju in v zvezi s tem raznih člankov ter komentarjev v dnevnem časopisju so pri delavcih, ki izpolnjujejo pogoje za starostno pokojnino v letu 1972, povzročile precej zmede in nejasnih vprašanj. Večini delavcev pogoji upokojitve v letu 1972 niso poznani. Sprašujejo, če bo že v letošnjem letu lahko uveljavljena pokojnina po novem zakonu, kako se bo všteval osebni dohodek v pokojninsko dobo za 10 ali 5 let, kakšni bodo valorizacijski količniki itd. Skratka, nejasnih vprašanj, ki so bistvenega pomena za bodoče upokojence, je precej.

Upam, da bom lahko v tem članku na del teh vprašanj zadovoljivo odgovoril. Hkrati pa bi rad na podlagi poprečnega osebnega dohodka zadnjih let v podjetju in sprejetih valorizacijskih količnikov za leto 1972 delavcem, ki imajo možnost upokojitve s 30. junijem in s 1. julijem 1972, svetoval, kdaj naj uveljavijo pokojnino.

Naj najprej navedem, da novi pokojninski zakon v tem letu še ne bo sprejet in da se bodo torej pokojnine določevale še po starem temeljnem zakonu o pokojninskem zavarovanju iz leta 1965. Pa še pogledajmo, kakšni so osnovni pogoji za pridobitev starostne in predčasne starostne pokojnine ter za uveljavitev posebne dobe.

STAROSTNA POKOJNINA

Za polno starostno pokojnino (85 % pokojninske osnove zadnjih petih let) mora izpolnjevati:

- delavec 60 let starosti in 40 let delovne dobe,
- delavka 55 let starosti in 35 let delovne dobe,
- ali 40 let delovne dobe delavec in 35 let delovne dobe delavka, pri tem pa starostni pogoj ni pomemben.

NEPOPOLNA STAROSTNA POKOJNINA

Nepopolno starostno pokojnino lahko uveljavita delavec in delavka, ki sta dopolnila 60 oziroma 55 let starosti in dosegla najmanj 20 let delovne dobe ali 65 let starosti delavec oziroma 60 delavka in najmanj 15 let delovne dobe. Pri tem pa morata izpolnjevati še pogoj gostote delovne dobe. To je 40 mesecev zavarovanja v zadnjih 5 letih ali 80 mesecev zavarovanja v zadnjih 10 letih.

Takšna pokojnina pa je odvisna od delovne dobe in se odmeri tako, da se za vsako manjkajoče leto do 40 let za moške in 35 let za ženske od pokojninske osnove odšteje 2 %.

PREDČASNA POKOJNINA

Za predčasno pokojnino mora izpolnjevati:

- delavec najmanj 55 let starosti in 35 let delovne dobe,
- delavka najmanj 50 let starosti in 30 let delovne dobe.

Ta pokojnina se obračunava tako, da se od 5-letne pokojninske osnove najprej odštejejo procenti za manjkajočo delovno dobo, po 2 % za vsako manjkajoče leto, od tako ugotovljene osnove pa še po 1,33 % za vsako manjkajoče leto nedoseganja pogoja starosti.

Naj v ilustracijo navedem primer. Pokojnino uveljavlja delavec, star 57 let, s 35 leti delovne dobe in prizanim statusom borca NOV v letu 1944 in s 1500 din ugotovljene pokojninske osnove zadnjih petih let.

35 let = 75 % (85 % — 5 × 2) od 1500 din = 1125 din

57 let — 3 × 1,33 = 3,99 = 1125 — 43,87 = 1081,13 din

1081,13 din znaša predčasna pokojnina za delavca, ki nima priznanega statusa borca NOV. V gornjem primeru pa ima delavec priznan status borca NOV od leta 1944, zato se mu tako izračunana pokojnina poveča še za 30 %.

1081,13 din + 30 % = 1081,13 + 324,33 = 1405,46 din

85 % od 1500 din = 1275 din

30 % povečanje zaradi priznanega statusa NOV presega 85 % pokojninske osnove zadnjih 5 let, zato lahko dobi delavec priznani samo 85 % pokojninsko osnovo zadnjih 5 let. Več kot 85 % osnove zadnjih 5 let, to je 100 % pokojninsko osnovo, pa lahko imajo priznani samo španski borci in nosilci spomenice iz leta 1941.

POSEBNA DELOVNA DOBA

a) Beneficirana delovna doba — 2 ali 3 mesece za leto zavarovalne dobe, lahko uveljavi delavec, če je delal na delovnih

mestih, na katerih je s pravilnikom podjetja določen beneficirani delovni staž najmanj 5 let ali 3 leta, če je bil iz zdravstvenih razlogov premeščen s takšnega delovnega mesta.

b) Aktivna udeležba, sodelovanje v NOV in internacija, če ima zavarovanec to priznani s posebno odločbo komunalnega zavoda ali če je vložil zahtevek za takšno priznanje do 31. 12. 1966. Kolikor pa nima posebne odločbe, čas prebit v NOV pa evidentiran v vojaški knjižici, lahko to dobo še naknadno uveljavlja.

KDAJ UVELJAVITI POKOJNINO

Delavec, ki v določenem letu že v prvi polovici leta izpolni pogoje za starostno ali predčasno pokojnino, lahko na podlagi osebnega dohodka in z valorizacijskim količnikom izbere čas upokojitve s 30. junijem ali s 1. julijem, ki je zanj ugodnejši.

Če uveljavi pokojnino s 30. junijem, se mu v pokojninsko osnovo vštejejo osebni dohodki do zaključka koledarskega leta, za valorizacijo pa se uporabijo količniki, ki so veljali za preteklo leto.

Kaj pomeni ta možnost za delavca, bom poskušal prikazati s praktičnimi primeri upokojitve do 30. junija 1971, s 1. julijem 1971 in 1. julijem 1972 na poprečju OD v podjetju.

Pri navedenih izračunih sem upošteval poprečni osebni dohodek v podjetju, ki se po predpisih temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju všteva v izračun pokojninske osnove. Osebni dohodek za leto 1972 je planski in bo po vsej verjetnosti tudi dosežen.

Pokojnina, uveljavljena do 30. junija 1971:

leto	popreč. OD din	količnik	valoriz. OD din
1966	874	139	1.215
1967	833	126	1.050
1968	962	115	1.106
1969	1.167	100	1.167
1970	1.403	100	1.403

5.941:5

100 % pokojninska osnova 1.182
85 % pokojninska osnova 1.006,70

Pokojnina, uveljavljena s 1. julijem 1971:

leto	popreč. OD din	količnik	OD din valoriz.
1967	833	151	1.258
1968	962	138	1.328
1969	1.167	120	1.400
1970	1.403	100	1.403
1971	1.653	100	1.653

7.042:5

100 % pokojninska osnova 1.408,40
85 % pokojninska osnova 1.197

OBVESTILO UREDNIŠTVA

15. julija 1972 Informativni fužinar ne bo izšel, zato pa bo 15. avgusta izšla dvojna številka 7/8. Građivo zanjo sprejemamo do vključno 27. julija.

Svetloba

Pokojnina, uveljavljena s 1. julijem 1972:

leto	popreč. OD din	količnik	valoriz. OD din
1968	962	164,8	1.585
1969	1.167	143,1	1.670
1970	1.403	119,4	1.675
1971	1.653	100	1.653
1972	1.950	100	1.950

8.533:5

100 % pokojninska osnova 1.707
85 % pokojninska osnova 1.451

Iz navedenih primerov je razvidno, da je za delavca, ki so se mu osebni dohodki povečali sorazmerno s porastom poprečnega osebnega dohodka v podjetju, vedno boljše upokojitev s 1. julijem.

Žal še ni na razpolago podatkov, kako se bodo usklajevale pokojnine, uveljavljene s 1. julijem 1971. (S 1. 1.)

S 1. 1. 1972 so se povečale pokojnine, pri katerih je bil všteti v pokojninsko osnovo osebni dohodek do 31. decembra 1970 uveljavljen do 30. junija 1971 za 17 % + 36,00 din.

V našem primeru bi takšna pokojnina znašala:

1.006,70 + 17,5 + 36,00
1.006,70 + 171,14 + 36,00 = 1.213,84 din

Ta pokojnina je bila uveljavljena do 30. junija 1971, povečana pa se je začela izplačevati s 1. januarjem 1972.

Milan Praznik

RAZPIS VOLITEV

Potem ko je delavski svet potrdil statut in s tem tudi novo organizacijsko strukturo samoupravnih organov v tovarni, je sprejel sklep o razpisu volitev za člane delavskega sveta tovarne, delavskih svetov enot in svetov obratov v enoti III. S sklepom je določil:

Volitve za člane organov samoupravljanja bodo v tovarni v sredo, 21. junija 1972. Volišča bodo odprta od 4. ure zjutraj do 16. ure popoldne.

Delavski svet tovarne bo v naslednji mandatni dobi štel 57 članov. Na volitvah 21. junija 1972 se izvoli:

a) v enoti metalurške proizvodnje 25 članov, od tega:

	člani
— skupne službe enote	4
— topilnica	4
— livarna	7
— valjarna	5
— kovačnica	4
— jeklovlek	1

b) v enoti mehanske obdelave 14 članov, od tega:

	člani
— skupne službe	3
— kalilnica	1
— obrat industrijskih nožev	1
— obrat pnevmatičnih strojev	2
— obrat strojev in delov	5
— vzmetarna	2

c) v enoti III 18 članov, od tega:

	člani
— uprava	5
— skupne službe tehniškega sekt.	2
— energetski obrat	1
— elektro remont jakij tok	2

— elektro remont šibki tok	1
— strojni remont	4
— gradbeni remont	1
— prometni oddelek	2

Za delavske svete enot se izvoli naslednje število članov:

	člani
— v enoti metalurške proizvodnje	29
— v enoti mehanske obdelave	23
— v enoti III	25

V svete obratov enote III se izvoli naslednje število članov:

	člani
— v svet uprave - sektorjev	9
— v svet skupnih služb tehniškega sektorja	5
— v svet strojne in gradbene službe	7
— v svet elektrotehničnih služb	5
— v svet energetske službe	5
— v svet transportnega obrata	5

Po določbah člena 243 statuta polovica sedanjih članov delavskega sveta tovarne lahko ponovno kandidira in so lahko ponovno izvoljeni za člane delavskega sveta tovarne.

Volitve članov delavskega sveta tovarne, delavskih svetov enot in svetov obratov se opravijo po enotah in obratih, kandidatne liste pa sestavijo po obratih.

Za pripravo, organizacijo in izvedbo volitev je delavski svet imenoval tudi komisijo za sestavo volivnih imenikov in volivno komisijo.

Podrobnejša navodila o razporedu volišč oziroma o tem, na katerih voliščih bodo zaposleni v posameznih obratih in službah volili, bodo objavljena pozneje v posebnem obvestilu.

Iz dela kolegijskih izvršilnih organov

Odbor za splošne zadeve

Odbor je na sejah meseca maja zelo obširno razpravljal o poslovanju našega počitniškega doma in ceni dnevnega penziona. Predlog je pripravila posebna delovna skupina, ki je upoštevala lanskoletni obračun finančnega poslovanja doma in delno regulacijo cen v letošnjem letu. Po predlogu naj bi bil letos dom odprt od 20. junija do 8. septembra, kar pomeni osem 10-dnevnih izmen. Če upoštevamo, da bo dom odprt samo slabe tri mesece, stroški pa nastajajo celo leto, teh samo z izkupičkom v času sezone ni mogoče pokriti, zato je treba že vnaprej računati in se sprijazniti z določenim zneskom, ki ga bomo ob koncu leta morali prikazati kot poslovno izgubo. Tudi stroški poslovanja samo za čas sezone so po mnenju delovne skupine tako visoki, da bi bila cena dnevnega penziona za zaposlene, če bi jih v celoti upoštevali, nesprejemljiva. Zato je razen stroškov, ki nastanejo v mesecih izven sezone, treba pokriti tudi del stroškov v času sezone. Na tej podlagi je bil tudi izoblikovan predlog o višini cene dnevnega penziona, s katerim so bili vsi zaposleni že seznanjeni s posebnim razpisom. Po širši razpravi, v kateri je bilo izrečenih nekoliko kritičnih pripomb, izraženo pa tudi mnenje, da bi zaradi stroškov, ki nastajajo, bilo treba v tovarni pričeti resneje razmišljati o možnosti spremembe sedanjega sistema upravnštva, je odbor sklenil:

— Potrdi se predlog cene dnevnega penziona v počitniškem domu v Portorožu za leto 1972. S cenami, ki so odobrene, je s posebnim razpisom seznaniti vse zaposlene.

— Prednost za letovanje v domu imajo zaposleni, ki zadnjih pet let niso letovali v našem domu, sledijo zaposleni, ki niso letovali v zadnjih treh letih oziroma če bodo kapacitete še proste, tisti, ki niso letovali lani.

— Samovoljne zamenjave po že izvršenih prijavih niso dovoljene. Vse primere, ki bodo morebiti nastali, je treba urejevati z za to odgovorno službo tovarne.

— Počitniški dom bo letos odprt od 20. junija do 8. septembra.

— Odgovorna strokovna služba mora pregledati in ugotoviti realizacijo sklepov, ki so bili za izboljšanje poslovanja doma sprejeti lani, pripraviti pa tudi predlog ukrepov za ureditev poslovanja v letošnjem letu.

— Predlagati je delavskemu svetu, da za potrebe počitniškega doma odobri nabavo nekaterih osnovnih sredstev do vrednosti največ 40.000 din.

Večje število zaposlenih v tovarni je izredno vpisanih na raznih srednjih, višjih in visokih šolah. Vodstva nekaterih šol po končanem šolanju za svoje slušatelje organizirajo razne ekskurzije, medtem ko večina šol tega ne dela. Šole, ki organizirajo ekskurzije, vedno želijo, da jim tovarna prispeva delno ali celotno kritje nastalih stroškov. Kriteriji in ugodnosti so zaradi tega za izredne slušatelje različni. Odbor je menil, da je treba zadevo v tovarni poenotiti, zato je svoječasno zadolžil strokovno službo za pripravo predloga. Po predlogu, ki je bil predmet obravnave, je bilo sklenjeno, da bo naša tovarna letos in v bodoče tako za štipendiste kakor tudi izredne slušatelje, absolvente srednjih, višjih in visokih šol, za razne ekskurzije, ki jih organizirajo vodstva šol, krila stroške v višini:

a) za štipendiste tovarne na srednjih šolah do zneska 200 din za štipendista,

b) na višjih in visokih šolah ter fakultetah do zneska 600 din za štipendista,

c) za izredne slušatelje delovodskih in srednjih šol do zneska 400 din za slušatelja in največ dva dni izredno plačanega dopusta, za slušatelje višjih in visokih šol ter fakultet pa do 1.000 din in največ do pet dni izredno plačanega dopusta,

z dopolnitvijo, da navedene ugodnosti za izredne slušatelje delovodskih šol in oddelkov TSS za odrasle, ki delujejo pri šolskem centru na Ravnah, ne veljajo. Za izredne slušatelje teh šol se bodo strokovne ekskurzije in

način kritja stroškov še nadalje obravnavale po postopku, ki je že zdaj v veljavi.

Skupno s predlogom višine kritja stroškov raznih ekskurzij je odbor posebej razpravljal o stroških ekskurzije za zaposlene, ki obiskujejo oddelek višje šole za organizacijo dela na Ravnah. Ob upoštevanju, da je večina izrednih slušateljev tega oddelka zaposlena v tovarni že dalj časa, je bilo sklenjeno, da se v njihovem primeru napravi izjema. Odločno je bilo, da v tovarni zanje izjemoma krije stroške ekskurzije v znesku 1.500 din na slušatelja, medtem ko morajo razliko kriti sami. Prispevek se plača samo za tiste slušatelje, ki se bodo strokovne ekskurzije, ki jo organizirala šola, udeležili.

Odbor je bil seznanjen z zahtevo delavske univerze Ravne za povišanje stroškov šolnine za zaposlene, ki so kot izredni slušatelji vpisani na višji tehniški šoli in višji ekonomsko komercialni šoli, oddelku na Ravnah. V njihovi zahtevi je bilo navedeno, da povišanje stroškov nastaja zaradi povišanja prevoznih stroškov predavateljev in višjih stroškov drugih uslug. Ker smo že dosedanje stroške šolanja za zaposlene krili, je odbor sprejel tudi zahtevo o povišanju, ki za čas celotnega šolanja znaša za VTS za prvi in drugi letnik 7.240 din na slušatelja, za višjo ekonomsko komercialno šolo pa za prvi in drugi letnik 6.820 din na slušatelja.

Odbor je tudi odobril, da naša tovarna krije stroške nabave novih uniform za člane godbe na pihala. Stroški bodo predvidoma znašali 30.000 din.

Pri razporeditvi sredstev po zaključnem računu za lansko leto je delavski svet za dom družstva upokojeencev na Ravnah odobril sredstva za nabavo in napeljavo centralne kurjave. Pri predračunu, ki je bil dostavljen, pa ni bil upoštevan prometni davek in v zvezi z napeljavo nekateri drugi izdatki v znesku 1.200 din. Odbor je ob upoštevanju, da je tovarna krila že stroške nabave centralne kurjave, sklenil, da krijemo še preostalo razliko na račun prometnega davka in drugih dajatev.

Na predlog občinske gasilske zveze je tovarniški Vališerju bilo odobreno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer se bo v organizaciji republiške gasilske zveze udeležil mednarodne razstave raznega gasilskega orodja ter protipožarne zaščite in opreme za razne reševalne službe.

Odbor za obravnavati še nekatere druge zadeve iz okvira svoje pristojnosti. O sklepih, ki jih je sprejel, so bili prosilci osebno pisмено obveščeni.

Poslovni odbor

Poslovni odbor je na sejah obravnaval vrsto predlogov, ki so jih pripravile posamezne komisije ali strokovne službe. Večina predlogov je bila v celoti, nekateri pa z dopolnitvami nato posredovana delavskemu svetu v končno odločanje. Bili so tudi predlogi, s katerimi se odbor ni strinjal. Ti so bili v ponovno razpravo in dopolnitev vrnjeni predlagateljem. Od vseh predlogov je bilo največ razprave o predlogu za dopolnitev pravilnika o delitvi OD in razdelitvi nerazporejenih sredstev sklada skupne porabe po zaključnem računu iz lanskega leta.

Iz drugih zadev, ki so bile predmet obravnave, je odbor sklenil:

— Potrdi se predlog vodstva elektrotehnične službe in Rudolfu Košuti, zaposlenemu na delovnem mestu vodja vzdrževanja SMO in energije, v smislu 26. člena pravilnika o delitvi OD za veljavnostjo od 1. maja dalje odobri 10-odstotni dodatek za pripravljenost.

— Ugodi se predlogu vodstva topilnice in v tem obratu zaposlenemu Mirku Krajncu, razporejenemu v strokovne skupine SS delavcev, z veljavnostjo od 1. maja 1972 dalje v smislu 12. odstavka 40. člena pravilnika o delitvi OD pri povečanje po strokovni skupini pripadajočih obračunskih enot za 5%.

— Upoštevajoč utemeljitev, neenakomerno razporeditev dela v posameznih mesecih ter roke za pripravo podatkov se je zaposlenim v oddelku za AOP, ki niso premirani, odobrilo mesečno plačilo največ 150 nadur, ki jih bodo opravili v podaljšanem delovnem času. Plačilo odobrenega števila ur velja do časa, da se v tem oddelku za te delavce uvedejo

ceniki del oziroma norme, vendar najdalj do 30. junija 1972.

Odbor je bil tudi seznanjen o izvedbi in rezultatu kontinuiranega popisa nekaterih zalog surovin materiala razreda 3. Na podlagi popisa in ugotovljenega stanja je v smislu 67. člena statuta kot za to pristojen organ odločil:

Potrdi se kontinuirani popis materiala razreda 3 v prvem turnusu letošnjega leta in odobri knjiženje ugotovljenih viškov v znesku 601,10 din v dobro drugim dohodkom in manjkov v znesku 393,60 din v breme izrednih stroškov.

Ker so morali nekateri delavci elektrotehnične službe zaradi odprave posledic požara 12. 3. 1972 v elektro remontu šibki tok nujno delati tudi v podaljšanem delovnem času, je odbor odobril, da se jim opravljene ure obračunajo in plačajo v smislu določb pravilnika o delitvi OD.

Na podlagi posameznih sektorjev in enot je odbor odobril službena potovanja v inozemstvo, in sicer:

Inž. Jožetu Rodiču, inž. Milanu Dobovišku in dr. inž. Blaženku Koroušiču 10-dnevno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer se bodo udeležili simpozija o postopku EPŽ.

Komercialnemu direktorju Borisu Florjančiču 4-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo z nalogo, da se dogovori o možnosti nabave vložka v letošnjem letu iz te države za potrebe naše tovarne.

Inž. Mitji Šipku 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer se bo udeležil strokovnega posvetovanja o defektoskopiji. Razen stroškov potovanja bremenijo našo tovarno še stroški prispevka za udeležbo na posvetovanju v višini 70 DM.

Inž. Jožetu Borštnerju 6-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bo v zvezi z nadaljnjim projektiranjem izgradnje hladne predelave jekla obiskal nekatere proizvajalce strojev in naprav in ugotovil možnost njihove nabave.

Inž. Jožetu Geršaku 3-dnevno službeno potovanje v Francijo, kjer bo s predstavniki drugih jugoslovanskih tovarn, proizvajalcev stiskalnic, obiskal firmo Renault v zvezi z ugotovitvijo možnosti izvoza naših mehanskih stiskalnic v to državo.

Inž. Antonu Letonji 7-dnevno službeno potovanje na Norveško, kjer se bo udeležil posvetovanja o kvaliteti kontrole, ki ga organizira evropsko združenje. Razen stroškov potovanja bremenijo našo tovarno še stroški prispevka za udeležbo na posvetovanju v znesku 1.115 norveških kron.

Aloju Breznikarju 3-dnevno službeno potovanje na Madžarsko, kjer bo sodeloval pri razgovorih o obsegu blagovne menjave za drugo polletje letošnjega leta.

Inž. Jožetu Geršaku 2-dnevno in Jožetu Šaterju 5-dnevno službeno potovanje na Češkoslovaško v zvezi z urejevanjem tehničnih vprašanj in pogojev dobave obdelovalnih strojev za potrebe mehanske obdelovalnice. Potovanje je bilo odobreno s pogojem, da pogodbe predstavniki Metalke sami ne morejo zaključiti oziroma predstavniki ČSSR na sklenitev pogodbe osebno ne bi mogli priti na Ravne.

Inž. Antonu Letonji 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bo zaradi preizkušanja materiala in dogovora o načinu umirjenja aparature za določevanje ZF žilavosti obiskal firmo Zahnradfabrik.

General. direktorju Gregorju Klančniku 3-dnevno potovanje v Švico in 2-dnevno potovanje v Avstrijo, kjer je v poslovno tehničnih zadevah potoval skupno s predstavniki ZP.

Inž. Jožetu Borštnerju in Janezu Znidarju 8-dnevno službeno potovanje na Norveško, kjer se bosta udeležila simpozija, ki ga s področja dolgoročnega planiranja in organizacije razvoja organizira firma IKO. Razen stroškov potovanja bremenijo našo tovarno tudi stroški za udeležbo na posvetovanju v znesku 7.500 norveških kron za oba udeležence.

Inž. Jožetu Rodiču 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer bo v tehničnih zadevah obiskal visoko montanistično šolo v Leobnu.

Za urejevanje nujnih operativnih poslovnih zadev se je glavnemu direktorju Francu Faletu, inž. Franju Mahorčiču, inž. Jožetu Borštnerju in Maksu Viterniku za naslednje obdobje odobrilo vnaprej vsakemu po 5 avstrijskih dnevnih.

Odbor je obravnaval še nekatere druge zadeve in predloge. O zaključkih in odločitvah, ki jih je s tem v zvezi sprejel, so bili vlagatelji osebno obveščeni. -et

Gremo na trg

slavah in drugih manifestacijah nam daje vso pravico do tega.

A kot rečeno: težišče »sumljivega« stavka ni na »večini — manjšini« temveč na »znotraj — zunaj«.

Urednik

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je odbor za splošne zadeve ob upoštevanju sedanje kvalifikacijske strukture, števila naših študentov na posameznih šolah in fakultetah ter naših predvidenih nadaljnjih potreb sklenil, da se za šolsko leto 1972/73 razpiše naslednje število štipendij:

a) NA VISOKIH ŠOLAH

1. Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo:	
— oddelek za metalurgijo	5
— oddelek za tehnično fiziko	1
2. Fakulteta za strojništvo	12
3. Elektro fakulteta:	
— oddelek za jaki tok	3
4. Ekonomska fakulteta	5
5. Pravna fakulteta	2

b) NA SREDNJIH ŠOLAH

1. Tehniška srednja šola:	
— oddelek za metalurgijo pri ŠC Ravne	15
2. Elektrotehniška šola:	
— oddelek za jaki tok	4
3. Upravno administrativna šola	4

Prošnje za podelitev štipendij zbira kadrovski oddelek tovarne, kjer lahko zainteresenti po potrebi dobijo dodatne informacije. -et

Daljnovidnost

Maršal Biron ni hotel poslati svojemu sinu baronu Bironu okrepitev, ki bi bile potrebne za uničenje sovražnika. Baron je bil hudo začuden.

»Dobro sem vedel,« je odgovoril maršal, »da bi v tem primeru premagal sovražnika. Toda če bi se to zgodilo, nama po končani vojni ne bi preostalo drugega, kot da doma gojiva zelje.«

Vprašanja in odgovori

Neki naš sodelavec je prek telefona postavil vprašanje, ki se nanaša na uvodni članek »Med prazniki« v 5. št. Informativnega fužinarja. Zaradi razumevanja vprašanja in odgovora citiramo sporni odstavek:

»... Občinski praznik je slavnostna vsa letna bilanca našega dela in poslovanja, pregled rasti in zastojev naših delovnih organizacij ter ob tem občutenje pripadnosti družbenopolitični skupnosti, znotraj katere večina nas nekaj predstavlja, je v njej doma in v kateri lahko s svojim delom in s svojimi samoupravnimi odločitvami pomaga k nenehnemu izboljšanju vseh majhnih in večjih stvari, ki se jim reče na kratko naše vsakdanje življenje...«

Sporen je torej stavek: znotraj katere večina nas nekaj predstavlja, vprašanje pa se glasi: ali mar to pomeni, da obstaja pri nas v občini še neka manjšina, ki ne predstavlja ničesar?

Čeprav v smiselni zvezi celega odstavka citirani stavek izgubi svojo »sumljivost« in se odgovor na vprašanje glasi: znotraj občine (ki je naš dom) si večina nas z delom na raznih področjih pridobi neko veljavo, neki ugled, ime ali kakor pač hočemo to imenovati, zunaj občine, v regio-

nalnem, republiškem ali državnem merilu pa že ne predstavljamo več kdo ve kaj (oziroma manjšina morda kaj predstavlja: znanstvenik, politik, umetnik, športnik s posebnimi dosežki), pa je zato občinski praznik priložnost, da se zavemo svoje pripadnosti domu, tj. občini, močnejše kot sicer, pa tudi, da se samokritično in konstruktivno zavemo meja svoje »veljavnosti« v dobro svojemu prihodnjemu delu. — Čeprav je torej razširjeni pomen »sumljivega« stavka tak in je s tem tudi odgovor dan, pa je seveda s stališča sumničavega spraševalca možen še drugačen odgovor, boljše razgovor o tako imenovani »neki manjšini«.

Statistično je ugotovljeno, da je kar krepka manjšina Slovencev apolitičnih (morda pa bi lahko govorili tudi o rahli večini), to pomeni, da jih ne samo aktivno politično delo, temveč tudi politično dogajanje ne zanima. Apolitična manjšina pa gotovo ne predstavlja v nobeni skupnosti kdo ve česa, saj ji je vseeno, kje živi, glavno, da nekje pač živi. To je eden od možnih odgovorov, ki pa jih seveda po želji in okusu lahko konkretiziramo na ta ali drug sloj (ali del tega sloja) naših občanov. Mizerna udeležba na raznih pro-

Razmišljanja in predlogi

Večkrat razmišljam o dogodkih, življenju v naši občini. Prepričan sem, da razmišlja še marsikdo, a se ne more odločiti, da bi to tudi javno razglašal, saj je za to več vzrokov, med njimi ni najmanj pomemben ta, da javno razmišljanje največkrat nima odmeva in ker se prav gotovo ni prijetno javno opredeljevati, najmanj v ožjem domačem okolju, ko se tako rekoč vsi poznamo med sabo.

Tokrat le o nekaterih stvareh.

Pred dnevi so znova podelili občinske nagrade. Nagrajence so povabili na svečano sejo občinske skupščine. Po govoru so razdelili nagrade in še lepo število odlikovanj za različne zasluge... Zmerom sem bil med tistimi, ki so proti razmetavanju denarja, za varčevanje pri reprezentanci, a ne morem biti za varčevanje s pozornostjo, tokrat do ljudi, ki smo jim prisodili najvišje priznanje v naši občini. Menim, da bi prav lahko povabili na sejo na primer pevski zbor VRES (ki se nam je pred kratkim prvič predstavil s kvalitetnim samostojnim koncertom), da bi zapel nekaj pesmi in tako povzdignil svečanost. Po razglasitvi nagrad smo nagrajence urno poslali domov in jutri bomo že pozabili nanje. Ali jih ne bi po seji povabili vsaj na skupen pogovor, pomenek (ne kosilo!), da bi nagrajenci čutili, da nam njihova navzočnost res nekaj pomeni...? Ali ne bi bila lepa navada, da vabimo na svečane seje še nagrajence prejšnjih let (ali vsaj prejšnjega leta!), da bi jim tako pokazali, da nismo že naslednji dan pozabili nanje in na njihovo delo?! Ali na splošno nimamo brezbržnega odnosa do ljudi, ki v naši občini nekaj dosežejo v republiškem ali celo širšem merilu? Kar precejšnjo pozornost smo izkazali smučarju Puđgarju (in prav je bilo tako!), toda ali smo se kaj spomnili, ko je dobil Prešernovo nagrado pisatelj Marjan Kolar in ko je dobil Krajgerjevo gospodarstvenik Gregor Klančnik in ko je prejela Severjevo nagrado igralka Angelca Močnikova?

Razmišljam na primer tudi o letošnji proslavi za prvi maj in obletnici ustanovitve OF, o dnevu, ki je končno postal naš slovenski praznik. V dvorani na Prevaljah (in najbrž je bilo približno tako tudi v drugih krajih naše občine!) je bilo zasedenih nekaj vrst, občinstvo pa so bili le šolarji, mladina (o kateri navadno rečemo, da so ji proslave najmanj mar) ter upokojnenci. Kje so delavci, če že proslavljam delavski praznik? Kje so tisti naši ljudje, ki so bili med prvimi člani OF? Kje so javni in politični delavci, odborniki, člani predsedstva SZDL? Ali so proslave že anahronizem ali pa so postale s svojimi sporedi že tako obrabljene, da nikogar več ne privabijo? Ali pa smo jih zaradi politične in moralne mlačnosti že tako degradirali, da so le še gola formalnost? Pokukajmo k našim sosedom čez mejo, kakšno veljavo dajo proslavam ob njihovem državnem prazniku! Politični veljaki in pomembnejši ljudje v kraju si ne morejo privoščiti, da bi manjkali na taki proslavi. In ne gre samo za njihovo navzočnost, bolj

važno je, da znajo z aktivnim delom med ljudmi ustvarjati tudi vzdušje za tak praznik.

Velik problem v naši občini je onesnaženje okolja. Ne rečem, razpravljali smo že o tem, toda ali smo dosegli že kaj konkretnega? Uresničujemo sprejete sklepe? Spoštujemo družbene dogovore. Edino prav bi bilo, da ne bi bilo v tem pogledu nobenega slepomišenja, nič popuščanja... Še posebej bi morali biti dosledni in nepopustljivi, ko gre za odpiranje novih obratov v naši dolini. Občani bomo veseli, če bomo kdaj dobili na zastavljena vprašanja konkretne javne odgovore... Posebej zanima prebivalce na Fari, ali je skupščina dala dovoljenje za začetek obratovanja podjetju LIP Slovenj Gradec za svoj obrat na Prevaljah, ne da bi prej preverila, če je podjetje uredilo vse potrebno, da z novim obratom ne bo onesnažilo okolja? Če ga je dala, potem je naredila le še enega onesnaževalca več v naši občini... Vse več je primerov pri nas, ko z obnavljanjem pokvari marsikatero staro stavbo ali celo znamenje itd., zato je res treba javno razmišljati o tem: ali izdajamo dovoljenja za obnove brez privolitve zavoda za urbanizem in če dovolj dosledno kaznujemo tiste, ki se sploh ne zmenijo za mne-

nje tega zavoda oziroma zavoda za spomeniško varstvo?

Čujem, da bomo najbrž znova poskušali z referendumom, da bi tako tudi v naši občini spravili v red šole in vrtce. In prav je, da poskušamo znova, saj smo le še med redkimi občinami v Sloveniji, kjer ne zidamo šol in vrtcev s pomočjo tako zbrana denarja in se nam to vsak dan bolj maščuje. Na tem mestu nikakor ne morem razložiti vsega, kar mislim o takih referendumah, marsikaj je pri njih čisto objektivno zgrešeno, rad bi zapisal le to: naš preprosti občan bo doumel pomen referenduma, če mu bomo le znali dovolj konkretno in jasno prikazati, kaj nam bi uspeh prinesel, toda veliko škode so nam že prejšnjokrat naredili tisti, ki so širili med ljudmi malodušje in ki so že vnaprej prerokovali (javno in potihem), da se bo referendum ponesrečil; med njimi je bilo veliko takih, ki imajo že po svojem delovnem mestu, po svoji javni funkciji največ vpliva na občana, delavca v tovarni, pa tudi taki, ki imajo višje osebne dohodke, saj so najprej preračunali le to, koliko bodo morali odšteti iz svojega žepa, skratka: če ne bo potrebne *notranje zagretosti* pri ljudeh, ki imajo kakršen koli vpliv na delavca v naših podjetjih, na našega občana, če ne bodo za zgled tako imenovani razgledani občani, potem se bomo vnovič težko prebili do uspeha na referendumu.

L. Suhodolčan

Skrb za zdrav oddih

V železarni je vsako leto zaposlenih več ljudi, vsako leto zgradimo (ali s krediti pomagamo zgraditi) več stanovanj, že vrsto let pa ostajajo kapacitete našega počitniškega doma enake. Vemo, da je zaseden do zadnjega kotička, pa vendar odstotek naših delavcev, ki lahko v njem letujejo, iz naštetih razlogov stalno pada.

O pomenu oddiha zunaj domačega kraja ni treba posebej govoriti. Menjava okolja bolj koristi kot preživljanje dopusta doma. Toda kaj še storimo mimo tega, da razdelimo skromne kapacitete našega počitniškega doma med sodelavce, da bi večjemu številu naših ljudi omogočili počitnice za vsak žep? Razen dogovora s Štorčani, ki so nam ponudili nezasedeni del svojega počitniškega doma na Rabu, letos nismo storili česa.

Kaj pa bi se dalo storiti? Listamo pomladanske številke tovarniških glasil drugih slovenskih podjetij in vidimo, da so mnoga od njih že aprila, redko še maja objavila cenik letovanj v lastnih domovih, poleg tega pa še izbor *dopustov* po programih raznih turističnih agencij. Izbor je bil precejšen, cene sicer nekaj višje kot one v počitniških domovih podjetij, vendar kljub temu še ne hotelske.

Od Istre do Črne gore so naštevati seznama kraje, cene in vrste prevoza (avtobus ali letalo). Tudi Italijo in Spanijo so dodali za ne prehujo drag denar. Letošnja sezona je zanimivejša od prejšnjih zato, ker mnogi jadranski hotelirji še danes ne vedo popolnoma zanesljivo, koliko jim je minula epidemija črnih koz razredčila do-

tok tujcev, koliko ne. V tej psihozi je prenekatera gibčna delovna organizacija iztržila za svoje delavce ugoden dopust ob morju. Druge so ga ponudile s spretnim managerstvom. (Danes pač ni težko zavrte ti telefona in v kratkem času prejeti ustreznih seznamov).

Mi tega žal nismo znali niti v preteklih letih niti letos. Namesto da bi ponudili sodelavcem *pravočasno* osnovne informacije o možnostih letovanja, smo tudi penzionске cene v lastnem domu računali še v začetku maja. Ko pa smo se pri nas začeli prijavljati za Portorož, je bil marsikateri ugoden aranžma kje drugje že zamujen.

Zopet so torej prišli do izraza naša tradicionalna počasnost v reševanju stvari nasploh, mlačen odnos do letnega oddiha delavcev, posebej pa še neiznajdljivost in neelastičnost pri iskanju ugodnosti, ki nas ne bi nič stale.

Marjan Kolar

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

V tednu RK je krajevna organizacija RK Ravne organizirala zbiranje starih oblačil. Na šolah so zbirali učenci od 15. do 19. maja 1972, organizacija RK pa 19. maja v zdravstvenem domu Ravne na fizioterapiji. Oblačila so razdelili kasneje socialno šibkim družinam.

V tednu RK so odbornice krajevne organizacije RK obiskale stare in onemogle ljudi po domovih in jim ob tej priložnosti nudile tudi majhno materialno podporo.

DOMA IN NA TUJEM

Velika podjetja — velika izguba

V Italiji je združeno podjetje *Montedison* imelo lansko leto 195,4 milijarde lir izgube. To je državno podjetje, ki združuje okrog 900 tovarn.

Zahodno gospodarstvo bi bilo brez tujih delavcev obsojeno na propad. Francoski inštitut nakazuje, da bo današnje število zdomcev naraslo od sedanjih 11 milijonov, v letu 1980 na 22 milijonov zdomcev v zapadni Evropi, da bi zagotovili normalni razvoj gospodarstva.

Francoski bodo SSSR v naslednjih treh letih za plinovode dobavili razno opremo v vrednosti 72 milijonov dolarjev (ali 122 milijard S din)

Upravljanje

Jean—Jacques Servan—Schreiber v svoji knjigi piše: »Upravljanje v gospodarstvu je od vseh umetnosti najkreativnejša, to je umetnost nad umetnostmi, umetnost organizacije ljudskih talentov.«

Aerobus

V tej petletki bodo v SSSR naredili aerobus, ki bo prevažal 350 ljudi.

Verig bo dovolj...

V Prnjavoru gradijo novo tovarno verig, ki bo letno proizvajala 12.000 ton verig. Imela bo 600 delavcev.

Sporazum dveh gigantov

V februarju sta železarna Zenica in železarna Smederevo podpisali dolgoročni sporazum za poslovno tehnično sodelova-

Dr. Marija Vodnjov, predsednica krajevne organizacije RK, je imela v Mežici zdravstveno predavanje z aktualno temo »VAŠE SRCE, VAŠE ZDRAVJE«. Isto temo je predavala tudi na šoli v Kotljah, in sicer na roditeljskem sestanku.

Na šoli so mladi člani RK razprodali ves material, ki je prispel v tem tednu — pivnike, svinčnike, radirke itd. Očistili so vsa šolska dvorišča in vrtove. Pisali so spise o tednu RK. Vsak razred je izbral po enega najboljšega in ga poslal na organizacijo RK, kjer bomo najboljšo vsebino spisa tudi nagradili. Otroci iz višjih razredov osnovne šole Ravne so v tem tednu zbirali prostovoljne prispevke na Petrolovi bencinski črpalki.

V tednu RK je tov. Ranc pripravil na osnovni šoli po zvočniku izčrpano predavanje o prepovedi kajenja in o škodljivosti nikotina za zdravje mladega organizma. Istočasno so na obeh šolah razobesili velike plakate in zelo nazorno prikazali škodljivost kajenja.

V tednu RK smo opremili tudi omarice za prvo pomoč pri Knepsovi žagi in pri Juriju Mravljakju na Strojni ter hkrati pregledali evidenčne zvezke o uporabi sanitetnega materiala.

Zahvaljujemo se za lep odziv pri fluorografski akciji in za dane prostovoljne prispevke.

Krajevna organizacija RK
Ravne na Koroškem

nje od leta 1972 do 1985. Proizvodnja surovega jekla bo:

v Zenici	2,6 milijona ton
v Ljubiji	2 milijona ton
v Smederevu	3 milijone ton

Zbiranje odpadkov

V maju smo bili priča lepi akciji šol na Ravnah, ko so šolarji zbirali star papir. Koristno bi bilo po vseh šolah narediti tudi akcijo za zbiranje vsega odpadnega železja.

Skrb za okolje

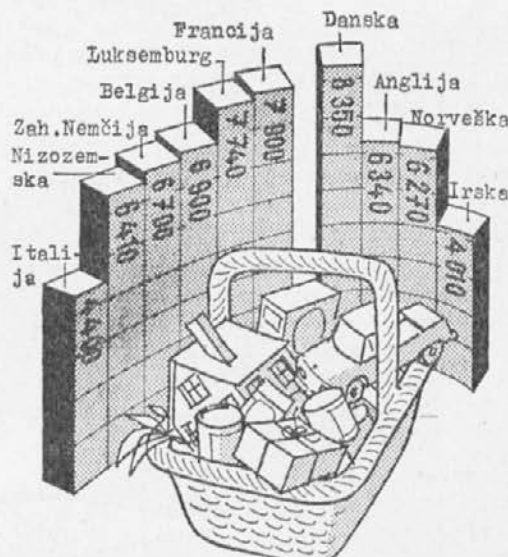
V ZDA so na področju velikih jezer gradnje, kjer bodo kanalizacijske odpadke predelovali v velikih bazenih v umetna gnojila, z njimi pa pognojili sedaj neplodnih 4000 hektarjev zemlje, jezera pa bodo postala zopet čista.

Življenjska raven

Grafikon prikazuje osebno porabo v EGS v letu 1971.

ŽIVLJENSKA RAVEN V EGS

Zasebna poraba na prebivalca 1971 v DM
(Preračunano po kupni moči)

— Statističnih podatkov za leto 1971 za nas še nimamo, podatki za leto 1970 (kar pa ni dosti razlike do 1971), pa kažejo, da v Jugoslaviji mesečno porabi 4-članska družina 2076 din.

— Če primerjamo osebno porabo na enega človeka letno na Danskem, ki je zelo mala država, potem vidimo, kako je standard pri nas še nizek in koliko bomo še morali vložiti truda za njegovo povečanje.

Nova smrt trgovskega potnika

Predsedstvo sindikata uslužnostnih dejavnosti Hrvatske je zahtevalo, »da se ukine dosednji sistem plačevanja trgovskih potnikov s provizijami.«

Devizne rezerve

V mesecu aprilu so devizne rezerve dosegle 520 milijonov dolarjev — čemur so največ pripomogli jugoslovanski zdomci.

Koze so bile zelo drage

Samo na Hrvaškem je cepljenje proti kozam povzročilo 6 milijard S din stroškov.

Astronomske številke

Tajnik ZSJ Marjan Rožič je dal naslednje podatke:

V inozemstvu dela 660.000 ljudi. Proračun stroškov za osposobitev človeka do delovne sposobnosti znaša v poprečju 10.350 dolarjev. Torej za usposabljanje zdomcev je Jugoslavija vložila 6.831.000.000 dolarjev ali 11.612.700.000.000 S din (enajst bilijonov šestodvanajst milijard sedemsto milijonov S din).

Rudno bogastvo Jugoslavije

»Kombinat Kosovo« nas je 27. aprila 1972 informiral, da bo v nekaj letih pričel s proizvodnjo feroniklja. V končni fazi bodo proizvedli 12.000 ton niklja v feroniklju.

Posli v jeklarstvu niso lahki

Italijanske železarne Italsider SpA, so v letu 1971 imele poslovne izgube 28,7 milijard lir.

Lakote ne bo

Mednarodni svet za pšenico napoveduje rekordno žetev v tem letu, in sicer 318 milijonov ton.

Pohod na svetovno tržišče

LR Kitajska se sistematično pripravlja za izvoz svojih proizvodov, s katerimi bo svetovna konkurenca morala računati. Težišče njenih naporov so relativno enostavni in delovno intenzivni artikli.

Jugoslovani imajo dosti denarja

Za olimpijado so do maja prodali naslednje število vstopnic:

Američanom	118.000
Angležem	52.000
Jugoslovanom	47.000
Švicarjem	36.000
Francozom	35.000
Avstrijcem	33.000
itd.	

Ali bomo v športnih uspehih tudi na tretjem mestu?

Predsednik ZJŽ dr. inž. Čeperkovič in generalni sekretar Andrejevič sta v maju obiskala našo železarno. Dr. Čeperkovič je povedal, da obstaja možnost tehnične pomoči ZDA za »zavarovanje okolja« kar bo treba vsekakor izkoristiti.

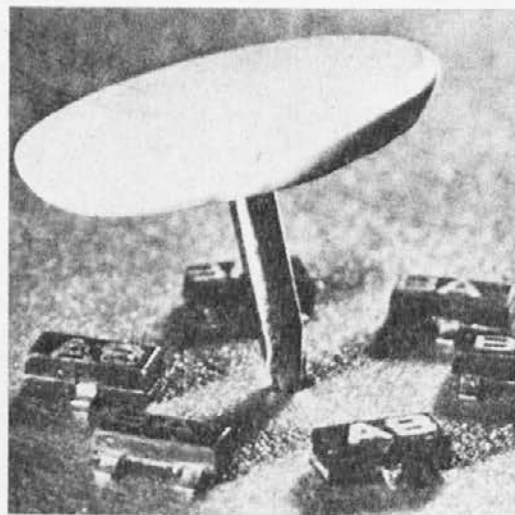
$$2,9\% + x + y + z = ?$$

Podpredsednik zvezne vlade dr. Sirotkovič je povedal, da so v I. kvartalu letos maloprodajne cene narasle za 2,9% in da bodo v naslednjih kvartalih počasneje naraščale, da bi tako dosegli letno načrtovano poprečje 5%. Rešitev te enačbe s tremi neznankami pa bo znana šele koncem leta.

Klevetanje stane

Sin pokojnega Churchilla je bil v časopisu oklevetan, zato je vložil tožbo, ki jo je dobil. Časopis mu bo izplačal veliko odškodnino.

Japonska je tretja gospodarska sila sveta: nahaja se na prvem mestu v ladjedelništvu, na drugem mestu pa v proizvodnji avtomobilov, elektronike za široko potrošnjo, fotoaparatorov, umetnih vlaken. Na tretjem je v proizvodnji jekla, cementa, stekla in papirja.

Razmerje

Tehnična konferenca za okroglo mizo — ne — pač pa povečan risalni žebliček, pod njim pa moderne diode in transistorji!

Vzponi. Ameriški futurolog Herman Kahn je dejal: *Evropski sistem* je bil od leta 1870 do 1970 prizadet zaradi vzponov

Prusije, svetovni sistem pa bo od 1970 do leta 2000 prizadejal vzpon Japoncev.

Davek na dim

Predsednik ZDA je predpisal davek na dim, ker so ugotovili, da letno pride na njihovem območju v atmosfero 32 milijonov ton žveplovega dioksida.

Za višjo kulturo

Da bi mlade odvrnili od pornografske literature, je francoska vlada odredila, da dobi vsak novoporočeni par v matičnem uradu šest knjig francoskih klasikov.

Djerdap — šesta največja elektrarna na svetu

Tito in Ceaucescu sta v maju odprla dograjeno elektrarno. Skupno ima 12 generatorjev, od teh vsak z močjo 178 MW.

Za čiščenje zraka in vode bodo v ZDA od 1972. do 1976. leta porabili 32,6 milijard dolarjev (55,4 bilijone S din).

V svetu cenijo, da bo letos Kitajska proizvedla 25 milijonov ton jekla.

F. B.

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

STATISTIČNA KONTROLNA KARTA C

Pomen kontrolnih kart

Vse vrste statističnih kontrolnih kart imajo isto osnovno nalogo, da na čim bolj praktičen, enostaven in nazorno učinkovit način prikazujejo tekoče stanje v proizvodnji in pravočasno opozarjajo na potrebo intervencij ob pojavu kakršnihkoli motenj.

Kontrolne karte so prilagojene različnim namenom in jih je več vrst. Kontrolna karta c je med njimi le poseben tip v skupini kart, ki služi za zasledovanje števila defektov na izdelkih, števila ur zastojev na strojih in drugo. Veliko skupnega ima s kontrolno karto u in se od nje razlikuje le po tem, da je število strojev, na katerih analiziramo defekte, konstantno, kot npr. število strojev, na katerih zasledujemo zastoje. Na splošno jo lahko uporabimo za vse tiste parametre, za katere je značilna Poissonova distribucija.

Če so neenakomernosti v procesu le posledica slučajnih vplivov, so vsa nihanja omejena na določeno širino pasu, to je območje slučajnosti. To območje zajamemo z zgornjo in spodnjo kontrolno mejo. Nihanja znotraj kontrolnih mej so v danih

OBJAVA

Foto klub obvešča vse ljubitelje fotografiranja, da namerava v juniju organizirati kratek foto tečaj za začetnike. Ker je čas dopustov že pred vrati, bi bilo nujno za vse tiste, ki imajo šibko znanje o fotografiranju, da se tečaja udeležijo. Prijave sprejemamo do vključno 19. junija, ko bo v gasilskem domu na Ravnah ob 18. uri skupni sestanek.

Lahko pa se zainteresirani prijavijo tudi tajniku kluba tov. Butolenu, tel. 313.

pogojih normalna in nas ne smejo posebno vznemirjati. Na nepravilnosti nas opozarjajo nihanja izven kontrolnih mej.

Izračun centralne linije in kontrolnih mej

Izračun opravimo po relaciji:

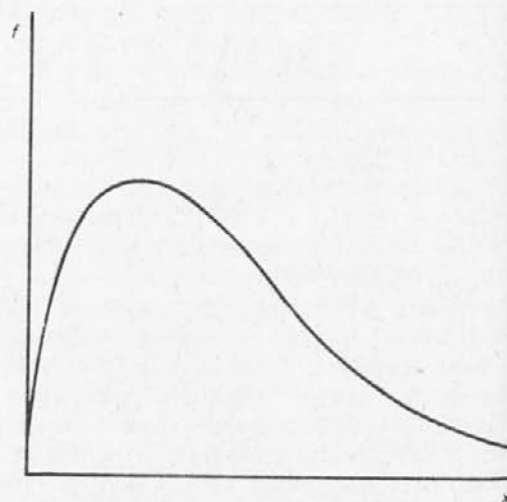
$$c = \frac{\text{skupno število defektov na vseh vzorcih}}{\text{skupno število vzorcev}} = \text{poprečno število defektov na vzorec ali v matematični pisavi:}$$

$$\frac{c}{k} = \frac{c_1 + c_2 + c_3 + \dots + c_k}{k} = \frac{\sum c}{k}$$

Kontrolne meje so definirane z enačbo:

$$KM = \bar{c} \pm 3\sqrt{c}$$

kjer je $\sigma_c = \sqrt{c}$ standardna deviacija Poissonove porazdelitve.

Leva Poissonova porazdelitev

Slika 1

Primer uporabe kontrolne karte c

Zanimajo nas zastoji na obdelovalnih strojih v urah na mesec. Zastoje lahko smatramo kot defekte, katerih porazdelitev se mora približevati levi Poissonovi porazdelitvi, ki je prikazana na sliki 1.

To pomeni, da se mora število ur zastojev na strojih nagibati proti ničli. Ravno ta značilnost najbolje opravičuje uporabo kontrolne karte c v te namene.

V železarni Ravne se že skoraj pet let zbirajo podatki o zastojih, zato jih bomo prikazali za vse obdelovalne stroje na kontrolni karti c.

Za srednjo vrednost števila ur zastojev na mesec smo dobili:

$$\bar{c} = 448 \text{ ur zastojev/mesec.}$$

Iz tega lahko izračunamo zgornjo (ZKM) in spodnjo kontrolno mejo (SKM):

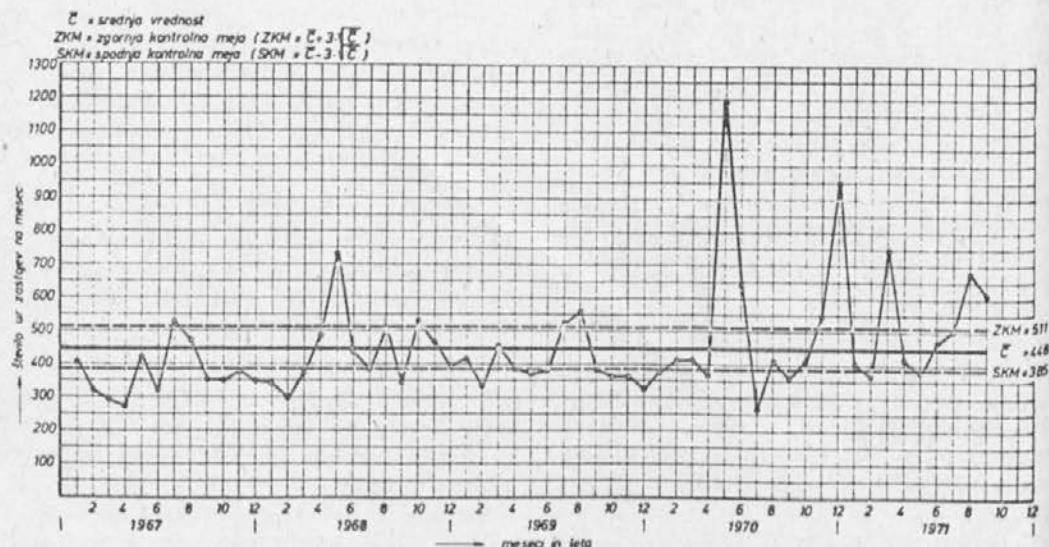
$$ZKM = \bar{c} + 3\sqrt{\bar{c}} = 448 + 3\sqrt{448} = 511$$

$$SKM = \bar{c} - 3\sqrt{\bar{c}} = 448 - 3\sqrt{448} = 385$$

Na sliki 2 vidimo kontrolno karto c za število ur zastojev na mesec za vse obdelovalne stroje. V primeru, da je število ur zastojev nad zgornjo kontrolno mejo, pomeni to izredno nenormalnost. Takšne nenormalnosti je treba identificirati in od-

KONTROLNA KARTA „C“

z — število ur zastojev na mesec na vseh obdelovalnih strojih

Slika 2

KULTURNA KRONIKA

MLADI ŽELEZARJI NA ODRU

19. maja se je mladinska dramska skupina železarne Ravne predstavila ravenškemu občinstvu s Finžgarjevo igro »Veriga«. Ker smo vedeli, da je igralska skupina mlada ne le po letih, temveč tudi po igralskih izkušnjah — režiserki Ugovškovi je bila to prva režija, igralci so razen dveh bili prvič na odru — je bilo zanimanje, kako bo uprizoritev uspela, tem večje. Tem bolj še zato, ker so ljudje in dogodki, ki jih Finžgar prikazuje v tej igri, našemu času nasploh, naši mladini pa še posebej zelo odmaknjeni.

Je to svet gruntarjev in bajtarjev, kršnega danes pri nas ni več, kakor najbrž ni več patriarhalno trdih razmerij med starši in otroki. Kaj je torej v tej igri »nadčasovnega«, zimzelenega, torej takega, da nam je človeško še danes blizu? Spoznanje, kako imajo lahko majhni, nepomembni vzroki hude posledice? Sporočilo o »rešnih ciljih, do katerih vodi ljubezen«, in to ljubezen, porojena iz krščanske vere?

Človek bi moral biti globoko prepričan, da je res tako, da bi se lahko vživel v Finžgarjeve osebe ter jih nato tudi prepričljivo zaigral. To pa je pri tej igri silno težko. Kako je rešila zastavljeno nalogo mlada skupina?

Predstava je »tekla«. Na začetku delno nerazločno govorjenje se je izboljšalo sredi igre. Ded Primož je igral dobro, prav tako bajtar Drnolec, Janez, Mejač, Mina in dekla Alena, torej domala vse glavne vloge v igri.

Občinstvo je »sodelovalo« z igralci, le ob tragičnem koncu, ko ded s svojo smrtjo spravi sprti družini, je smeh v dvorani pokvaril sklepni prizor. Ker smrt ni prišla nepričakovano, ampak se je napovedovala vsaj že celo zadnje dejanje, nas verjetno igralci (razen deda) niso v zadostni meri pripravili na ta dogodek in bi najbrž morali besedilu, ki je sicer v prvih dveh dejanjih dovoljevalo gledalcem tudi smeh, odbiti vsako smešno ost.

Tako torej lahko na koncu zapišemo, da je bila predstava uspešna, aplavz občinstva pa prav gotovo tudi ena od spodbud, da se bo ta mlada skupina s svojo režiserko jeseni lotila novega dela. Upamo, da bo takrat delala v ugodnejših pogojih (prostori za vaje) kot zdaj in da bo izbrala sodobnejši tekst, pri katerem bodo nedvomne kvalitete igralcev prišle še bolj do veljave.

KONCERT »VRESA«

12. maja je imel na Ravnah samostojen koncert pevski zbor »Vres« s Prevalj. To je tako po datumu nastanka (konec I. 1971) kot po sestavi mlad zbor, čeprav je večina članov že pela v kakšnem drugem zboru.

Pevovodja Jožko Kert je z Vresom nastudiral enourni spored, sestavljen iz dveh delov. V prvem so bile pesmi iz Slovenije in od drugod, v drugem samo koroške ljudske.

Čeprav sta mlada zbor in pevovodja, sta žela zaslužno priznanje občinstva na Ravnah in Prevaljah, prav tako pa so izrekli pohvalo nekateri glasbeni strokovnjaki.

Da Vres ve, kaj hoče, in da hoče mnogo, je pokazala za kulturnike presenetljivo uspešna reklama, pa tudi vse drugo, kar je bilo sestavni del koncerta. Zbor si je znal oskrbeti lepe enotne obleke, izdal je koncertno brušuro, v kateri se je predstavil, okrasil je oder z vresjem, njegov spored pa sta napovedovala oziroma vezala dekline in fant, posebno fant imeniten recitator, istočasno pa je tudi Večer objavil članek o koncertu. — Vse to je vredno pohvale in priznanja, saj kaže lep odnos do poslušalcev, ki tudi niso štedili z aplavzom.

Kot zmeraj in povsod pa je bilo slišati tudi tu nekaj kritičnih pripomb. Zabeležiti jih velja kot dobronamerno opozorilo, ki naj pomaga k nadaljnji kvalitetni rasti zbora.

Predvsem naj sicer lepi glas solista ne bi izstopal, kadar pesem tega ne terjaja. Basi naj bi kot celota bolj držali ravnotežje tenorjem. Režija napovedovanja naj bo za spoznanje bolj dosledna: čemu brati besedila bolj znanih pesmi, manj znana pa ne?

Toda kot rečeno, vse to so stvari, ki se dajo z nekaj dobre volje odpraviti — splošni dobri vtis o koncertu pa ostane, in to je najvažnejše.

n. r.

O GLASBI

Mozartove zadnje besede: »Dajte, da še enkrat slišim glasbo!«

Dirigent na vajah bolj z močjo rok potegne orkester tja, kamor hoče, kot pa z bolj ali manj uspešnim razlaganjem.

Ni moči, s katero bi se dalo razložiti vsebino kakega odstavka. Treba je občutiti.

Tehnika še ni umetnost, vendar pa je vsakemu umetniku neobhodno potrebna.

Med pp (pianissimo) in ff (fortissimo) je bogata skala jakostnih odtenkov. Kdor jih more in zna pravilno uporabljati, je že mojster.

Ptiča sodimo po petju, človeka po govoru.

OBJAVA

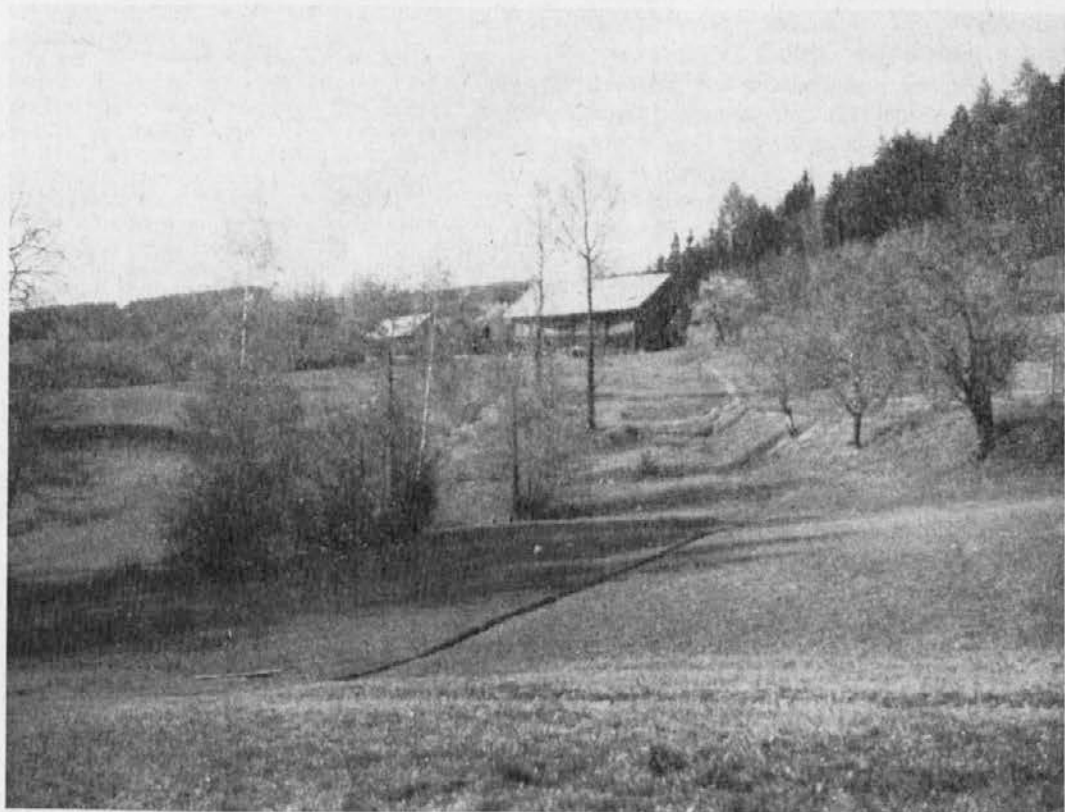
Vsem sodelavcem, ki želijo sodelovati na fotografski razstavi, ki bo v posebni sobi jedilnice v naši železarni v septembru, moramo povedati, da so pogoji takšni:

Vsak udeleženec razstave lahko prispeva do pet fotografij.

Fotografija lahko predstavlja delo na kmetih, otroštvo, dopustni živžav, portrete, šport in rekreacijo, planinske scene, zanimive scene iz živalskega sveta itd., skratka, omejitev ni.

Fotografije naj ne bodo manjše od formata 13×18 cm in ne večje od 30×40 cm.

Za vse tiste, ki nimajo možnosti sami delati slik, namerava foto klub organizirati izkušene amaterje, ki bodo izdelovali v klubskih prostorih slike z izbranih negativov. Negative bodo interesenti lahko oddali na posebej določen dan klubu, kjer jih bo žirija pregledala in izbrala ustrezne za razstavo. Kdaj bo to, bomo objavili v eni od naslednjih števil Informativnega fužinarja. Želimo vsem srečno roko in dobre svetlobne pogoje ter obilo dobrih posnetkov!

Proti Ajnziku

Foto: F. Kamnik

LITERATURA

1. J. Šegel, F. Gnamuš, Matematično statistična analiza zastojev obdelovalnih strojev — elaborat.
2. J. Rodič, Matematična statistika — Metode, izdal Metalbiro, Zagreb.
3. M. Rovešnjak, Statistična kontrola kvalitete, Panorama, Zagreb, 1966.

pravljati. Od 57 mesecev je kar 11 takšnih, ki imajo število ur zastojev nad zgornjo kontrolno mejo. To je brez dvoma veliko in pomeni resno opozorilo vzdrževalni službi in uporabnikom strojev.

Jože Šegel, dipl. inž.

Maček v žaklju

Veliko je že bilo napisanega o *današnji knjigi*, ki je zaradi svoje cene nedostopna našemu samoupravljavcu. Torej postaja tudi osnovni vir znanja privilegij premožnejših. S tem pa se ruši resnična demokracija in prehaja v formalno. Trdim, da ta privilegij pogloblja socialne razlike. Menim namreč, da ni samo to omenjena razlika, če ima kdo dve vikend hiši, drugi pa pol podstrešnega stanovanja, ampak da je tudi več brati, več se učiti iz knjig prav takšna oziroma je izvor tiste, ki jo danes vsi vidimo in o njej govorimo.

Moj namen pa ni razpravljati o takšni ali drugačni ceni knjige, temveč bi hotel v tem skromnem zapisu opozoriti na problem, ki prav tako bega našega kupca knjig kot cena, če ne še bolj. Gre namreč za to, da se je delavcu-bralcu večkrat težko odločiti, kaj naj kupi.

Primeri, ki jih bom navedel, niso z muko poiskani, ampak so se vsiljevali sami in so zapisani po spominu.

Prvi primer: Knjiga *Naredi sam* je že izšla in so jo mnogi tudi kupili v lepem prepričanju, da so dobili najboljšo, kar se pri nas lahko dobi. Niso se še dobro seznanili s svojim dragocenim pomočnikom, ko so jih začele begati nove obljube o koristnosti in nepogrešljivosti podobne knjige z naslovom *Sam svoj obrtnik*. Torej, kaj smo kupili? Bo obljub in zagotovil polna druga knjiga boljša, smo po neumnosti zapravili nekaj pomembnih tisočakov? Smo naročili mačka v žaklju? Za težke jurje! Kako naj se znajde zbegani bralec? Naj odklanja vsa prednaročila, počaka, da obe knjigi izideta, ju temeljito pregleda in se potem odloči in kupi boljše? Naj naroči obe? Za toliko ni denarja, pa tudi neumno je, kajti zgodi se, da za velik denar dobiš v resnici le pol ali pa še celo manj nove knjige.

Ali gre za prestižno tekmovanje naših založniških hiš in za beganje vedno redkejših potrošnikov knjig?

Drugi primer je našel svoje mesto tudi v naših časopisih. Situacija je podobna, le da knjigi še nista izšli. Obe sta z veliko reklamo predstavljene, a (ne)vedni kupec je zbezan, kajti popolnoma jasno je, da gre za dve podobni knjigi, ki ju bosta izdali Cankarjeva založba (Leksikon) in Drž. založba Slovenije (*Mala enciklopedija*).

Bralec-kupec je potisnjen ob zid. Od njegove srečne roke je odvisno, kaj bo dobil za 660 din oz. za 300 in nekaj lepих nagrad. Torej je to čista loterija in niti oba odgovora prizadetih založb ne moreta zbrisati tega občutka.

Tretji primer naj pokaže, da je izdajanje tudi moda. V zadnjih dveh letih se veliko govori o spolni vzgoji odraslih in mladine. In naše založbe so prizadevanja v tej smeri imenitno podkrepile s precej dolgim seznamom knjig o tem problemu. Zelo dobro, poreče kdo. Poglej, koliko najrazličnejših knjig o eni temi se pri nas lahko dobi! Prav zares, visok standard. Bralcu res ni težko izbirati, saj ima veliko možnosti: Mladostnik in spolnost, Skrivnost, ki ni skrivnost, Odkod in kako, Kako si prišel na svet, Ali je spolnost ljubezen, Od-

kod otroci — in še. In vse to ga je zasulo v zadnjih dveh letih. Mu res ni težko izbirati? Na knjižni polici v knjižnici prav gotovo lažje kot v trgovini. Potem prebere prvo, seže po drugi in ugotovi, da je skoraj vse enako, tretjo v upanju, da bo le našel kaj novega, preleti po kazalu, četrte in naslednjih pa sploh ne pogleda več in razočaran ugotovi: vse so enake.

Kupiti je težje. Toliko podobnih knjig za različne denarje. Nazadnje je odvisno le od denarja, kaj bo kupil. In samo za tisočaka manj je morda dobil najslabše.

Da, izredna izbira enakih knjig z različnimi ovitki. Psihološko še kar dobro preiščena komercialnost.

Podobnih primerov je še veliko: spominimo se knjig o *ikebani* (Knjiga mojstrov o ikebani — ta se še najbolj loči od drugih —, Uvod v ikebano, Trajna ikebana, Ikebana, Cvetje v lepих posodah). Tri navedene knjige so izšle pri isti založbi (DZS) v letu 1971. Torej je bilo to leto ikebane. Ob tem se sprašujem, ali je res treba vse štiri mesece novo knjigo o tuji kulturi negovanja cvetja. Ne, nisem za slovensko ozkost, ne trdim, da ne smemo tudi o tem kaj vedeti. Nisem pa našel »ikebane« o rožmarinu, o tistih Župančičevih slapovih nageljnov in še o čem — našem.

Mesec maj ni samo mesec mladosti, ampak verjetno prav zaradi mladosti tudi mesec športa. V Sloveniji sovpada z že tradicionalno športno manifestacijo »po poteh partizanske Ljubljane«, v naši občini pa z občinskim praznikom. In ker so naši športniki v Ljubljani in pri nas na Ravnah aktivno sodelovali, si najprej oglejmo ti prireditvi.

V tekmovalnem delu XVI. pohoda **po poteh partizanske Ljubljane**, v štafetnem teku, sta pri mladinkah in mladincih nastopili tudi ekipi šolskega športnega društva naše gimnazije. Medtem ko so fantje v teku 3 × 1000 metrov tekmovali med najštevilnejšo konkurenco (bilo je kar 52 ekip) in vseskozi bili med najboljšimi ter nazadnje osvojili zelo dobro tretje mesto, moramo dekleta za njihov dosežek še bolj pohvaliti. Cizerlova, Britovškova in Praperjeva so na progi 3 × 600 m tekie res odlično in na vseh teh metrih niti enkrat niso gledale teknicam v hrbet ter zanesljivo prve pritele skozi cilj. Uspeh te trojice je še toliko večji, ker niso bile samo prve med šolskimi ekipami, ampak tudi med ekipami športnih organizacij z najboljšim časom v tej disciplini. Torej fantom, predvsem pa dekletom še enkrat naše iskrene čestitke!

Na **pouličnem teku na Ravnah** — okrog blokov na Čečovju — na predvečer občinskega praznika, se je kljub slabemu vremenu zbralo veliko pionirskih in mladinskih ekip. Mirno lahko trdimo, da največ, odkar občinska zveza za telesno kulturo ali koroški atletski klub organizirata v počastitev našega občinskega praznika to tekmovanje.

Pri mladincih, ki so tekmovali na progi 3 × 1600 m je nastopilo kar 7 ekip, najboljši pa so bili člani šolskega športnega društva gimnazije. Drugi so bili člani šolskega športnega društva izobraževalnega centra, tretji pa člani mladinskega kolektiva iz Kotelja. Tudi pri mladinkah, ki so tekle na progi 3 × 800 m, so zmagale gimnazijke pred članicami šolskega športnega društva izobraževalnega centra z Raven.

Pri pionirjih (proga 3 × 800 m) je bilo na startu kar 12 ekip. Najboljši so bili člani šolskega športnega društva Pionir z ravske

Smo z ikebanami res ustregli našemu delovnemu človeku? Ali ga nismo tudi s tem kot z marsičim drugim zastrupili (tokrat sicer ne z zahodno, ampak z vzhodno kulturo)?

Potem nenadoma postane v Sloveniji *kuhanje* velik problem. In zgodi se, ne čudež, temveč zgodi se, kot smo že navajeni. Nič posebnega, dobimo pač pet, šest ali več knjig o kuhanju. Za našega delavca je vendar treba skrbeti. Menda ne bo vse večne čase jedel zelje po njegovo — po kmečko-delavsko-malomeščansko in tudi po — meščansko. Dajmo mu že enkrat kaj drugega: zelje po francosko, nemško, madžarsko, italijansko. Dober tek, tovariši! Bog požegnaj, gospodje!

Za konec pa še tole. Očitno je torej, da nekaj ni povsem v redu v naši založniški dejavnosti. Zdi se, da se izdaja pač tisto, kar gre trenutno najbolj v promet (ali res gre?). Pri vsem tem pa niti ni toliko važno, kaj je to, in koliko je tega. Trg zahteva svoje in treba mu je ustreči, kaj nas briga vse drugo. Kaj si hočem s kulturo (našo, slovensko), od nje vendar ne moremo živeti. Za nas je važen trg, ki hoče(?) tudi (beri: predvsem) ne-kulturo.

Manjka nam predvsem prave mere!
In čisto na koncu kratko vprašanje: Tovariš občan, bi vi lahko pogrešali nekaj (beri: precej) strani tiskanega papirja manj?

Alojz Pikalo

ŠPORTNE VESTI

osnovne šole, drugi so bili učenci posebne osnovne šole z Raven, tretji pa člani druge ekipe ŠSD Pionir. Pri pionirkah, ki so tekle 3 × 500 m, je zmagala posebna osnovna šola pred ŠSD Pionir in ŠSD Mladost Prevalje.

Razveseljivo in tudi pohvalno je, da so na tem tekmovanju sodelovali tekmovalci iz Črne, Mežice, Prevalj in Raven (med njimi pa so bili tudi taborniki in planinci) ter tako na dostojen način proslavili naš praznik.

Za občinski praznik so bili sicer kot vsako leto tudi letos športniki zelo aktivni. Poleg pouličnega teka so v maju začeli tekmovali na turnirjih ali v ligah za občinske prvake v odbojki, nogometu, košarki, rokometu, streljanju in namiznem tenisu.

Mi pa ostanemo raje pri atletiki. Tekmovanje za **atletski šolski pokal** za osnovne šole je na Ravnah vzorno organiziral koroški atletski klub, udeležba pa je bila rekordna. Pri pionirjih in pionirkah so nastopili člani šolskih športnih društev oziroma osnovnih šol iz Črne, Mežice, Prevalj, Dravograda, Mislinja, Slovenj Gradca in Raven.

Pri **pionirjih** v teku na 60 m je zmagal Kodrin (ŠSD Pionir Ravne) pred Bedračem (ŠSD Mladost, Prevalje) in Francom (OŠ Dravograd), nastopilo pa je 15 pionirjev, kolikor jih je teklo tudi na 400 m, kjer je bil najboljši Britovšek I (OŠ Mislinja) pred Planinškom (ŠSD Štalekar, Mežica) in Britovškom II (OŠ Mislinja).

Pri skoku v daljino (14 tekmovalcev) je zmagal Košelnik (ŠSD Pionir) pred Grubarjem (ŠSD Štalekar) in Apohalom (ŠSD Mladost), v skoku v višino (15 tekmovalcev) pa Čurč (OŠ Dravograd) pred Jezernikom (ŠSD Štalekar) in Kraljem (OŠ Dravograd).

Pri suvanju krogle (13 nastopajočih) je bil najboljši Gomboc iz Dravograda pred Krenarjem iz Mislinja in Libnikom (ŠSD Štalekar), v troboju (višina, krogla, 60 m) pa je zmagal Brtoncelj (Dravograd) pred Dretnikom (Pionir) in Bedračem (Mladost), medtem ko so v štafetnem teku 4 × 60 m (7 štafet) zmagali pionirji Mladosti v postavi Petrovič, Bedrač, Kralj in Čas pred ekipo Pionir in Slovenj Gradcem.

Pri pionirkah je v teku na 60 m (16 tekmovalk) zmagala Polovškova (Mladost) pred Pečovnikovo (Pionir) in Mavčevo (Slovenj Gradec) oziroma Kadiševo (Dravograd). V teku na 300 m (tudi 16 tekmovalk) pa je zmagala Šverceva (Mislinja), pred Havnikovo (SSD Crna) in Skokovo (Stalekar).

Pri skoku v daljino je bila med 15 tekmovalkami Kopmajerjeva (Mladost) najboljša, druga je bila Slatinekova (Slovenj Gradec), tretja pa Kovšetova (Mislinja). V skoku v višino pa je zmagala med 14 tekmovalkami Černjivkova iz Dravograda pred Holcovo iz Crne in Planinščevo iz Mežice.

Pri suvanju krogle (13 tekmovalk) je zmagala Brumnova (Stalekar), pred Zvikartovo (Slovenj Gradec) in Potočnikovo (Pionir). V troboju (enake discipline kot pri pionirjih) pa je med 8 tekmovalkami zmagala Golobova (Mladost) pred Knezovo (Pionir) in Hanžejevo (Dravograd), medtem ko so v štafetnem teku 4 x 60 m zmagale med sedmimi ekipami pionirke z Raven v postavi Pšeničnik, Petrič, Mravljak in Cvilak pred štafetami s Prevalj in iz Dravograda.

Okrog 120 pionirjev in 100 pionirk je tekmovalo na letošnjem atletskem pokalu. Eni so bili bolj, drugi manj pripravljeni, to je res, tekmovali pa so le, in to veliko pomeni. Čez 200 mladih atletov res ni malo, to je že lepo število, ki tudi veliko obeta. Prav bo, da bo koroški atletski klub pravilno kadroval tudi med pionirji in pionirkami ter tako največje talente že sedaj pritegnil v redno delo atletskega kluba.

Poleg te prve ugotovitve velja omeniti še eno. Vsi vemo, da imajo kraji, odkoder so bili tekmovalci, različne pogoje, da sta stadija samo na Ravnah in Prevaljah. Če bi torej primerjali rezultate s pogoji, bi kaj hitro ugotovili, da pogoji ali niso dobro izkoriščeni ali pa tam, kjer nimajo pogojev, bolje in več delajo ali pa mogoče še tretja resnica, da so mladi v krajih brez pogojev bolj navdušeni in da se znajo bolj srčno boriti. Pri-merjava prvih treh doseženih mest veliko pomeni in ob tem se bodo morali nekateri telesnovzgojni delavci na šolah resno zamisliti, prav pa je, da se zamislijo tudi strokovnjaki koroškega atletskega kluba. Kar pogledamo: Dravograjčani in Prevaljčani so dosegli po štiri prva mesta, Ravenčani tri, Mislinjčani dve in Mežičani eno! Ravenčani so dosegli štiri druga mesta, Mežičani tri, Prevalje, Črna in Slovenj Gradec po dve ter Mislinja eno. Dravograd ima pet tretjih mest, Mežica tri, Slovenj Gradec, Prevalje in Mislinja po dve in Ravnane eno. Predvsem Dravograjčani in tudi Mežičani krepko silijo v ospredje, klub temu da tam atletskih objektov praktično nimajo. Zato si še tembolj zaslužijo našo pohvalo.

149 PRIZNANJ

Pesem moškega pevskega zbora »VRES« s Prevalj je dala majski seji izvršnega odbora občinske zveze za telesno kulturo že v uvodu svečano vzdusje. Prek 170 telesnovzgojnih in športnih funkcionarjev ter najboljših koroških športnikov se je zbralo v kavarni Doma železarjev. Tako število dovolj zgovorno pričča, da je v naši občini bilo v povojnih letih veliko narejenega na področju telesne vzgoje in športa in da smo vedno imeli dovolj dobrih in predanih športnih funkcionarjev.

Navzoče je v imenu Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih občinskih družbenopolitičnih organizacij pozdravil sekretar IO OK SZDL Ravne na Koroškem tov. Teržan, ki je v govoru poudaril potrebo po pravilni vzgoji naše mladine tudi na telesnovzgojnem področju in zavzetost ter obveznost vseh dejavnikov, da dobi telesna vzgoja večjo veljavo tudi v naši občini.

Tovariš Teržan je potem skupaj s tovarškim Naprudnikom, sekretarjem ZTKS iz Ljubljane, podelil posebna priznanja Zveze za telesno kulturo Slovenije za zasluge pri razvoju telesne kulture in športa, ki so bila izdelana in predana v počastitev 30-letnice ustanovitve OF in 25-letnice telesne kulture v novi Jugoslaviji 149 funkcionarjem in športnikom ter organizacijam v občini Ravne na Koroškem. Sekretar zveze je čestital vsem dobitnikom priznanj in povedal, da je razveseljivo dejstvo, da je ravenska občina tretja v Sloveniji po številu prejetih priznanj, kar

Priznanja zaslužnim

Foto: F. Kamnik

seveda veliko pomeni, če upoštevamo velikost vseh slovenskih občin.

Zal zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti vseh imen dobitnikov posebnih priznanj, kljub temu pa moramo zapisati, da so prav ti ljudje držali in še držijo šport v naših krajih pokonci, in da od njih pričakujemo tudi v bodoče tako zavzeto delo kot dosedaj.

V imenu dobitnikov priznanj se je zahvalil Bloudkov nagajenec tov. Gregor Klančnik, ki je poudaril zasluge funkcionarjev in tudi najboljših športnikov za razvoj športa v naši dolini ter nato kot častni predsednik razglasil in podelil posebne diplome za najboljšega športnika, najboljšo športnico in najboljši športni kolektiv občine Ravne v letu 1971. Športni funkcionarji so za najboljšo športnico določili alpsko smučarko Ireno Jež, za najboljšega športnika skakalca Draga Pudgarja in za najboljši športni kolektiv odbojkarški klub Fužinar.

Po ogledu športnih filmov o atletskih in smučarskih prireditvah v naši dolini so člani izvršnega odbora ObZTK sprejeli dopolnila pravil in izvolili dodatne člane v svoje predsedstvo.

Svečanost ob podelitvi posebnih priznanj Zveze za telesno kulturo Slovenije je zelo dobro uspela, naša dolžnost pa je, da vsem dobitnikom teh priznanj iskreno čestitamo.

-ate-

ZIMSKA SEZONA ZA NAŠE PLAVALCE USPEŠNA

Zaradi epidemije črnih koz so bila skoraj vsa tekmovanja prestavljena za 3 do 4 tedne. Kljub prekinjenemu treningu v času epidemije so bili doseženi dobri rezultati, ekipno pa so se naši plavalci uvrščali zelo visoko.

Udeležili smo se vseh republiških in državnih prvenstev. Na republiških prvenstvih smo osvojili ekipno naslednja mesta:

mlajši pionirji »B« (do 10 let) 1. mesto, mlajši pionirji »A« (do 12 let) 1. mesto, starejši pionirji (do 14 let) 1. mesto, člani 2. mesto.

Naslov republiškega prvaka so osvojili:

Mlajši pionirji »B«: Rodič Maja 50 m hrbtno in 50 m delfin; Kolmančič Metka 50 m prsno; Rodič Tomaž 50 m prsno in 50 m delfin; Vočko Dimiter 100 m mešano in Krebs Vlado 50 m kravl.

Mlajši pionirji »A«: Pečovnik Jožica 50 m delfin in 100 m mešano in Strmčnik Dušan 50 m prsno.

Starejši pionirji: Ferlin Lidija 100 m prsno in 100 m delfin; Bukovec Danilo 100 m prsno; Valcl Marjan 100 m kravl in Rapnik Darko 100 m hrbtno.

Člani: Valcl Rajmund 100 m hrbtno.

Naši plavalci so postavili tudi 12 republiških rekordov. Novi rekorderji za kratke bazene so:

Rodič Maja 50 m hrbtno, prsno in delfin; Rodič Tomaž 50 m prsno in delfin; Vočko Dimiter 100 m mešano; Pečovnik Jožica 50 m delfin; Ferlin Lidija 100 in 200 m prsno; Bukovec Danilo 100 in 200 m prsno in Balant Miran 100 in 200 m hrbtno.

Tudi na državnih prvenstvih so se naši predstavniki dobro odrezali. Visok plasma pionirjev nam daje upanje da se bodo kmalu začeli prebijati v jugoslovanski vrh tudi v članski konkurenci. Seveda pa bo potrebno za uresničitev takšnih želj še nekaj let napornega treninga. Pogledjmo, kako so se odrezali naši pionirji.

Na Reki je bilo prvenstvo za starejše pionirje. Sodelovalo je 11 klubov, med katerimi je naša ekipa osvojila odlično 3. mesto.

1. Jug, Dubrovnik 19.616 točk,
2. Primorje, Rijeka 14.148 točk,
3. Fužinar, Ravne 11.651 točk.

Ekipo so sestavljali: Ferlin Lidija, Cehner Stanka, Cvilak Nada, Dragolič Metka, Bukovec Danilo, Lopuh Roman, Valcl Marjan, Polajner Roman in Rapnik Darko.

Najuspešnejši plavalci naše ekipe so bili:

Ferlin Lidija, ki je ponovno dokazala, da je trenutno najboljša jugoslovanska pionirka v prsnem slogu. Osvojila je naslov državne prvakinje v disciplini 100 in 200 m prsno.

Polajner Roman, ki je presenetil v disciplini 100-m delfin. V izrednem finišu si je priboril srebrno odličje.

Bukovec Danilo je osvojil 3. mesto na 200 m prsno.

Ekipa je bila v celoti uspešna, saj se je vseh devet predstavnikov uvrstilo v finale

(med prvih šest). Zbrali so 11.651 točk, kar je za 2186 točk več kot na lanskem prvenstvu (lani 9465 točk).

Mlajši pionirji so imeli prvenstvo v Beogradu. Tekmovanja se je udeležilo 11 klubov, med katerimi so se naši uvrstili na 3. mesto.

1. Primorje, Rijeka 10.818 točk,
2. Velež, Mostar 7603 točk,
3. Fužinar, Ravne 7544 točk.

Konec prvenstva za naše plavalce ni bil srečen, saj so v zadnji finalni disciplini zdrsnili z drugega mesta na tretje. Na drugem mestu so se zadrževali od prve do predzadnje točke. Kljub temu smo s tretjim mestom le zadovoljni, saj je letošnja ekipa zbrala 7544 točk, kar je za 3114 točk več kot lani (lani 4430 točk).

Ekipo so sestavljali: Pečovnik Jožica, Pšeničnik Zora, Nabernik Sonja, Rodič Maja, Mlakar Jani, Strmčnik Dušan, Kos Drago, Rodič Tomaž in Berložnik Damjan. Kolajne so si priborili:

Pečovnik Jožica 2. mesto na 50 m delfin, Nabernik Sonja 3. mesto na 100 m delfin,

Mlakar Jani 3. mesto na 100 m delfin, štafeta 4×100 m kravl, pionirji 2. mesto in štafeta 4×50 m mešano, pionirji 2. mesto.

V vrh jugoslovanskega plavanja se ni lahko prebiti, vendar našim plavalcem to že uspeva. Z doseženimi rezultati smo lahko zadovoljni, vendar moramo stremeti za tem, da bodo še mnogo boljši. Še pred nekaj leti se je bilo težko približati slovenskemu vrhu, danes pa smo pri pionirjih v samem vrhu. Zadovoljni smo s hitrejšim napredkom od drugih jugoslovanskih klubov, kar je tudi garancija, da se bodo naši plavalci v doglednem času prebili v jugoslovanski vrh tudi v članski konkurenci.

Pogoje za treninge imamo dobre, bili bi pa še boljši, če bi uprava Doma telesne kulture poskrbela za pravilno temperiranje vode in izboljšanje ventilacije. Zaradi slabega zraka in večkrat pretople vode je

učinek treninga precej zmanjšan in celo nekoristen. Upam, da bodo odgovorni ukrepali, da se te in še druge pomanjkljivosti tudi odpravijo.

Plavanje je pri nas prioriteten šport, zato si želimo, da bi ga v tem okviru tudi obdržali. Pozivamo vse starše, da vključijo svoje najmlajše plavalce v našo plavalno šolo, kjer bodo lahko redno in sistematično trenirali. Plavanje je šport mladih, je šport, ki skrbi za vsestranski razvoj vaših otrok.

Hajnc

STRELJANJE

13. maja je bilo izvedeno občinsko sindikalno tekmovanje v streljanju z zračno puško v počastitev občinskega praznika. Tekmovanje je bilo na strelišču v DTK. Organiziral ga je strokovni odbor za športno rekreacijo Ravne, tehnično pa strokovni odbor za strelski šport.

Tekmovanje je bilo zelo zanimivo, saj se je pomerilo med seboj 8 ekip raznih delovnih organizacij. Bilo je precej smeha na račun posameznikov, ki se jim je tarča izmikala izpred cevi tako vztrajno, da so že skoraj obupali. Najbolj posrečen je bil strelec, ki je odstrelil svoje tekmovalno število diabol in rekel vodji tekmovanja, da je zdaj pripravljen začeti s tekmovanjem.

Rezultati ekipno: 1. Železarna Ravne III. 367 krogov, 2. Železarna Ravne II. 317, 3. Instalater I. Prevalje 243, 4. Železarna Ravne I. 211, 5. Viator Prevalje 179, 6. Instalater II. Prevalje 162, 7. Mesnina Ravne 139, 8. Krajevna skupnost Ravne 134.

Posamezno: 1. Miha Ferlin — železarna III. 150, 2. Vinko Božič — Stanovanjsko podjetje Ravne 136, 3. Janez Dokl — železarna I. 129, 4. Franc Uranc — železarna 124, 5. Franc Tušek — železarna 120 točk itd.

Ob zaključku je predsednik strokovnega odbora za športno rekreacijo pri ObZTK tov. inž. Franc Uranc podelil najboljšim

posameznikom praktična darila in jih pozval, da bi se jeseni na občinskem sindikalnem prvenstvu zbralo več udeležencev. Sodelujoči so izrazili željo, da bi bilo več takšnih tekmovanj, in to v različnih športnih panogah, ker se člani raznih podjetij v občini vse premalo spoznavamo med seboj. Na takšnih srečanjih pa se spoznamo in izmenjamo svoja mišljenja. Ugotavlja pa se, da sindikalni odbori premalo obveščajo svoje člane po organizacijah o podobnih športnih prireditvah in je zaradi tega udeležba precej skromna. Praktično pa bi morala prav sindikalna tekmovanja biti množična, ker ne igra glavne vloge kvaliteta, ampak geslo: važno je sodelovati.

Naši pionirji in mladinci so se udeležili republiškega tekmovanja z zračno puško. Mladinec Danilo Šmon se je uvrstil na 12. mesto, pionir Vito Mithans pa na 10. mesto med okoli 200 udeleženci, kar je več kot odlično.

Strokovni odbor za strelski šport pri občinski zvezi je izvedel občinsko kontrolno tekmovanje pionirjev. Zmagal je Jože Potočnik 154 krogov, 2. Vito Mithans 148, 3. Stanko Petrej 137, 4. Marjan Kovšek 131, 5. Bojan Šuler 127 itd. Vsi sodelujoči so člani šolskega športnega društva osnovne šole Prežihov Voranc Ravne. Druge šole se tekmovanja niso udeležile iz nerazumljivih vzrokov.

-ervi-

SREČANJE MLADIH ŽELEZARJEV V ŠTORAH

Vreme nam je zjutraj, ko smo se odpeljali, nekoliko nagajalo, toda kljub temu dobri volji v avtobusu to ni moglo škodovati. Fantje, kot po navadi, so veseli in hitro so nam eno zapeli, tako da se je tudi Nada (ki smo jo med potjo vrgli iz postelje) prebudila.

Vsako leto ena izmed konferenc mladine treh slovenskih železarn pripravi srečanje mladih železarjev. To leto so bili na vrsti Štorani in moram reči, da nas niso razočarali. Program je bil pester in vsakdo je našel nekaj zase. Ob 9. uri smo prispeli v Celje na dogovorjeni kraj, toda kot je kazalo, prvi. Nismo dolgo čakali, ko so se nam pridružili Jeseničani, vrstili so se stiski rok in pozdravljanje, kajti večina se jih po tistem prvem srečanju mladih železarjev na Jesenicah lansko leto ni videla. No, nazadnje so se prikazali še gostitelji iz Štor.

Prva točka programa je bil obisk muzeja NOB ter Starega piskra. Vsekakor je prav, da se ob takšnih manifestacijah spomnimo na težke čase II. svetovne vojne, kajti Celje in okolica sta bila takrat prepojena z domoljubno krvjo, kar so nam dokazale fotografije in nekaj sto imen na spominski plošči v Starem piskru. Z enominutnim molkom smo počastili padle talce za svobodo.

Nato smo se odpravili proti Štoram, kjer so nam pokazali novo valjarno in nekatere obrate njihove železarne. Toda da bi srečanje bilo res srečanje, so se fantje in dekleta »udarili« na športnem igrišču. Fantje so se lotili »žogobrea«, dekleta pa so poizkušala spraviti žogo v koš. Ker jim pa to ni uspelo, so raje posedle med gledalce. Žal se je, ko je bila borba na višku, od nekod prikradel vonj, ki je bil čisto podoben

Morje spet vabi

vonju po čevapčičih. Borbenost je hitro padla in tako, kot so se prej borili za žogo, je bilo sedaj v vrsti za porcijo. In če verjame ali ne, kar prilegla se nam je. No, in Jeseničani ne bi bili Jeseničani, če ne bi »pogrunjali« kakšne norčije. Od nekod so privlekli močno vrv za preizkušanje moči. Na eno stran so postavili fante iz Štor, na drugo pa nas. Žal smo imeli smolo tako v fantovski ekipi kot tudi pri dekletih. Samo pri dekletih je vsa stvar potekala malo drugače. Naše so se lepo pripravile, Jeseničanke pa rokave gor in horuk! Joj, uboge Korošice, kako so poletele čez črto! Toda naše niso hotele popustiti, Jeseničanke pa tudi ne, vlekle so in vlekle, tako da smo jih morali z lepimi besedami prepričati, da je tekmovanje že konec. S tem smo tudi zaključili naš piknik in na programu je bila kultura.

Storani so za svoje goste pripravili odlično predstavo »Mrtvi kurent«, ki smo jo vsi z občudovanjem sprejeli.

Na letošnjem srečanju smo združili koristno s prijetnim in želimo, da se bodo drugo leto mladi železarji počutili pri nas prav tako zadovoljno, kot smo se mi pri njih.

Miro Kranjc

TABORNIKI V MAJU

V letošnjem maju so bili ravenski taborniki ponovno prireditelji področnega mnogoboja za MČ, ki je bil 7. maja 1972 v grajskem parku. Medvedki in čebelice so tekmovali v dveh starostnih skupinah. Prva skupina v starosti od 7 do 10 let je tekmovala v lovu na lisico, kurjenju ognjev, premagovanju ovir in šaljivem tekmovanju. Druga skupina od 11 do 12 let pa se je pomerila v orientacijskem tekmovanju, kurjenju ognjev, premagovanju ovir,

Naši taborniki v Kumrovcu

lokostrelstvu, igri med dvema ognjema in šaljivem tekmovanju. Tekmovalne skupine so štele po pet članov. Na tem področnem mnogoboju so se pomerili MČ odreda »Koroških jeklarjev« Ravne in odreda »Severnih kurirjev« Slovenj Gradec. Tekmovalnih ekip iz drugih odredov ni bilo. Naslov področnega prvaka so si priborili Slovenjegraščani, ki bodo lahko tekmovali na republiškem področnem mnogoboju za MČ.

Ob ravenskem občinskem prazniku so ravenski taborniki z MČ sodelovali pri prenosu področne Titove štafete z Navrškega vrha, zvečer pa so zakurili kresove.

Da bi taborniki čim lepše počastili 80. rojstni dan tovariša Tita, so priredili enodnevni izlet v njegov rojstni kraj Kumrovec. Dva Viatorjeva avtobusa sta v ranem majskem jutru odpeljala tabornike z MČ proti Kumrovcu. Vožnja jim je prijetno minevala v prepevanju partizanskih pesmi. Pri železniški postaji v Kumrovcu so se postrojili in s praporom na čelu odkorakali proti rojstni hiši tovariša Tita. Med potjo so se pozdravili z drugimi taborniški odredi, ki so bili ta dan v Kumrovcu.

Razstavljeni predmeti v sobah Titove rojstne hiše so prikazali vsem obiskovalcem Titova otroška leta. V prijetni sobi ob lončeni peči še vedno stoji zibelka, v kateri je tovariš Tito tolikokrat moral zibati svojo majhno sestrico, da je zaspala, v kuhinji pa ob peči stojijo žrmlje, ki jih je moral vrteti dolge ure, preden se je koruza zmlela v moko. Razstavljene slike v levi sobi kažejo njegove starše in sorodnike ter njegovo revolucionarno pot. Ponačrejeni dokumenti in tiralice predstavljajo njegovo težko pot skozi revolucijo.

Po ogledu rojstne hiše tovariša Tita so si taborniki ogledali novo šolo v Kumrovcu, v kateri je bila razstava fotografij pod nazivom »Tito med nami«. Med potjo domov so se taborniki ustavili v Rogaški Slatini, kjer so si ogledali znamenitosti in le-

pote tega zdraviliškega kraja, na gradu Štatenberg pa so si ogledali čudovite freske ter baročne slike in pohištvo po sobanah, ki so predstavljali bogato in lepo življenje fevdalne gosposke. Polni lepih doživljajev in spominov na ta izlet so pripeli ravenski taborniki domov prek Maribora v večernih urah.

Karlo Krevh

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, brata in svaka Ivana Dolinška se pristrčno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin, mu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Marica in drugi sorodniki

Svet šolskega centra Ravne na Koroškem — poleg razpisa za sprejem učencev, objavljenega v Informativnem fužinarju št. 4 1972 — dodatno

RAZPISUJE

10 učnih mest za obratne električarje za moške.

Teoretični del pouka bodo učenci obiskovali v Elektro-gospodarskem šolskem centru v Mariboru, praktični del pouka pa v obratih železarne Ravne. Šolanje traja tri leta.

V času šolanja prejema učenci nagrado v višini, ki jo določa pravilnik železarne Ravne.

Vpisni pogoji, zdravniški pregledi, potrebni dokumenti, datum vpisa in višine nagrad so razvidni iz prvega razpisa, ki velja za učence poklicne šole (po lestvici za kovinske poklice), objavljen pa je bil v navedenem Informativnem fužinarju.

Svet šolskega centra

Med taborniki

ZA VROČE IN DEŽEVNE DNI

KAKO JE NASTAJAL ROBINZON

Uredništvu ilustriranega lista »Svet doživljajev«, ki izhaja vsakih dvajset dni, se je zazdelo, da pogreša umetniških del, ki naj bi vzbudila pozornost mladih bralcev.

Bila so nekakšna dela, ampak vse to ni bilo tisto, kar so iskali. V njih je bilo vse preveč slinave resnosti. Ta dela so, po pravici povedano, mračila dušo mladega bralca, namesto da bi jo priklenila. Urednik pa je hotel prav to, da bi bila privlačna.

Naposled so sklenili naročiti roman v nadaljevanjih.

Uredniški kurir je stekel s povabilom k pisatelju Moldavancevu, in, lejte si, že drugi dan je sedel Moldavancev na kramarskem divanu v urednikovi delovni sobi.

»Veste,« je razlagal urednik, »to mora biti zanimivo, novo delo, polno mikavnih doživljajev. Sploh naj bo to sovjetski Robinzon Crusoe, ki bo bralca priklepil.«

»Robinzon — lahko,« je kratko izjavil pisatelj.

»Samo da ne navaden Robinzon, namreč sovjetski!«

»Kakšen pa! Menda ne romunski!«

Pisatelj ni rad govoril. Brž si videl, da je to močno posloven mož.

In res, roman je bil v določenem roku napisan. Moldavancev se ni ravno preveč oddaljil od velikega izvirnika. Če hočete Robinzona, naj bo Robinzon!

Sovjetski mladenič doživi brodolom. Valovi ga pahnejo na pust otok. Sam je, brez varstva, pred obličjem mogočne prirode. Nevarnosti ga obdajajo: divje zveri, deževna doba se bliža. Ampak sovjetski Robinzon, žilav ko le kdo, premaga vse ovire, ki so bile na pogled nepremagljive. In po treh letih ga najde sovjetska odprava, najde ga v popolnem naponu moči. Premagal je naravo, si zgradil hišico, jo obdal z zelenim pasom vrtilčkov, vzredil zajčke, si sešil kučmo iz opičjih repov in naučil papigo, da ga je zjutraj prebujala z besedami: »Pozor! Vrzite odejo s sebe, vrzite odejo s sebe! Začenjamo jutranjo telovadbo!«

»Imenitno!« je rekel urednik. »In tisto o zajčkih je naravnost izvrstno, popolnoma v duhu časa. Ampak veste, osnovna misel mi pa ni docela jasna.«

»Boj človeka z naravo,« je kakor po navadi kratko rekel Moldavancev.

»Ampak to ni nič sovjetskega.«

»Pa papiga? Ta vendar pri meni nadomešča radio. Izkušana napovedovalka!«

»Papiga, — lepo. Tudi pas vrtilčkov je ljubka zadevščina. Ampak tu ne čutiš sovjetskega življenja. Kje je na primer mestkom? Kje je vodilna vloga sindikatov?«

Moldavanceva je to pogrelo. Brž ko je začutil, da mu romana morda ne bodo sprejeli, ga je mahoma minila molčečnost. Zgovoren je postal.

»Odkod, za boga svetega, mestkom, saj otok vendar ni obljuden!«

»Da, popolnoma prav imate, otok ni obljuden. Toda mestkom mora biti. Jaz nisem umetnik besede, ampak na vašem bi to vstavil. Kot sovjetski element.«

»Toda vsa vsebina temelji vendar na tem, da otok ni obljuden...«

Ta mah je Moldavancev slučajno pogledal uredniku v oči in beseda mu je zastala v grlu. Te oči so bile tako pomladanske, v njih si čutil takšno marčno praznoto in sinjino, da se je odločil za srednjo pot.

»Zares, prav imate,« je rekel in dvignil prst. »Seveda, le kako da se tega nisem takoj spomnil! Ob brodolomu sta se dva rešila. Naš Robinzon in predsednik mestkoma.«

»In še dva člana,« je hladno navrgel urednik.

»Joj!« je vzkliknil Moldavancev.

»Nič, joj! Dva rešena člana, nu, pa še neka aktivistka, nabiralka članarine.«

»Čemu pa treba nabiralke? Pri kom pa bo pobirala članarino?«

»Pri Robinzonu.«

»Pri Robinzonu lahko tudi predsednik pobira članarino. To mu še malo ne bo v kvar.«

¹ Mestkom — krajevni odbor sindikatov

Na odkupni postaji ne bodo zadovoljni

»E, tu ste pa v zmoti, tovariš Moldavancev, tega nikakor ne smemo dovoliti. Predsednik mestkoma se nikakor ne sme ubadati z malenkostmi in tekati za članarino. Mi se bojujemo zoper to. Ta mora opravljati resno delo v vodstvu.«

»Pa naj bo še nabiralka članarine,« se je vdal Moldavancev. »To je celo umestno. Omožila se bo s predsednikom ali morda celo s samim Robinzonom. To se bo še vselejšje bralo.«

»Nikar tega! Ne ponižujte se do pocestnega prostastva, do nedopustne erotike. Naj dekle le pobira svojo članarino in jo shranjuje v nezgorljivi omari.«

Moldavancev je zrasel na divanu.

»Dovolite, vas prosim, na neobljudenem otoku ne more biti nezgorljive omare!«

Urednik se zamisli.

»Čakajte, čakajte,« reče nato, »tam v prvem poglavju imate čudovit odstavek. Valovi vržejo z Robinzonom in s člani mestkoma tudi razne predmete na obalo.«

»Sekiro, puško, kompas, sodček ruma in steklenico zdravila zoper skorbut,« svečano našteje pisatelj.

»Rum črtajte,« brž poseže vmes urednik. »in potem, kaj jim bo tista steklenica zdravila zoper skorbut? Komu neki je potrebna? Rajši stekleničko črnila in, vsekakor, nezgorljivo omaro!«

»Kaj ste se vbodli v to omaro! Članarino lahko odlično hranijo v duplini baobaba.² Kdo bi jo tam ukradel?«

»Kako, kdo? Pa Robinzon? Pa predsednik mestkoma? Pa rešeni člani? Pa trgovska komisija?«

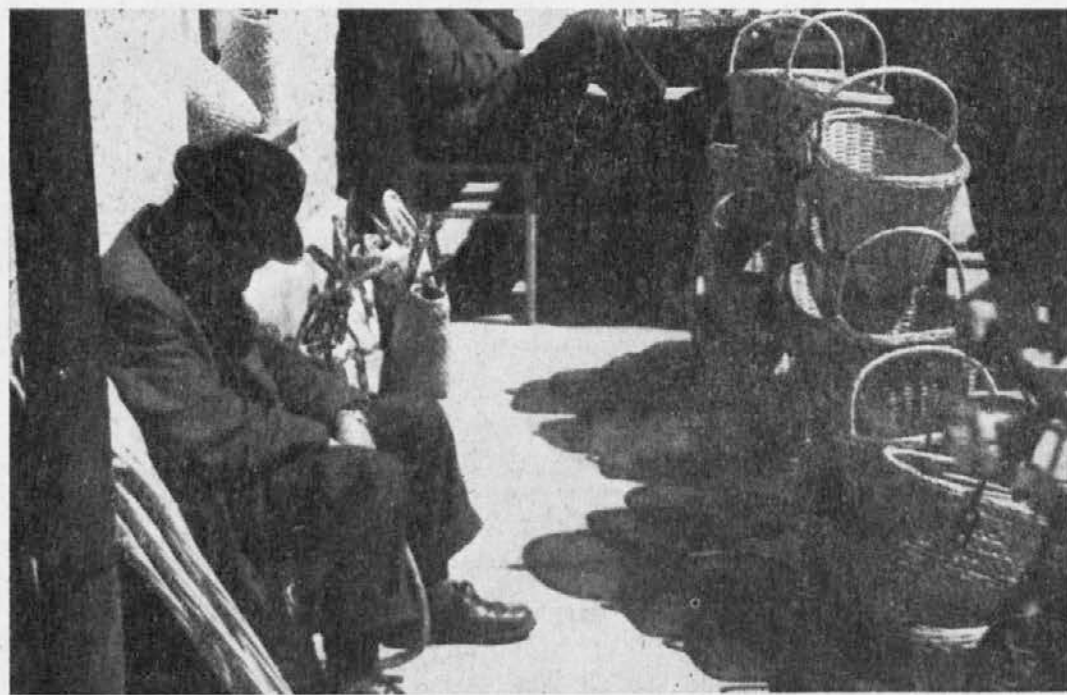
»Kaj se je tudi ta rešila?« plaho vpraša Moldavancev.

»Rešila se je!«

Nastal je premolk.

»Ali ni val morda vrgel tudi sejne mize?« zbadljivo vpraša pisatelj.

»Se-ve-da! Ljudem, zaboga, je treba ustvariti ugodne pogoje za delo. In potem še kozarec vode, zvonček, prt. Prt lahko vrže val na kopno, kakršnega le hoče. Lahko je rdeč, lahko pa tudi zelen. Ne bom omejeval svobode umetniškega ustvarjanja.«

Kupcev ni

Foto: Broman

² Baobab — eksotično drevo

DELOVNE NEZGODE V MAJU

OŽBOLT KRAMER, topilnica — pri montaži ponve ga je stisnilo za desno roko.

ALOJZ ŠPEGEL, valjarna — pri rezanju valjanih gredic z žico si je porezal podlahtnico desne roke.

BORIS KLINC, oddelek strojev in delov — pri naravnavanju gredice mu je stisnilo sredinec in prstanec desne roke.

JOŽE FELE, kovačnica — pri kovanju palice ga je ta udarila po levi roki.

ROMAN DVORNIK, elektro remont jaki tok — pri avtogenem varjenju je nastala eksplozija, pri čemer je dobil opekline po roki in obrazu.

EDO KRALJ, strojni remont — pri prilaganju prirobnice in tesnila bata v ohišje si je poškodoval sredinec desne roke.

VINKO HERCOG, topilnica — ko je avtogeno rezal odpadni katranski kotel, je dobil stekleno volno v oko.

JAKOB KURMANŠEK, oddelek strojev in delov — pri zapenjanju gredice z žerjavno verigo mu je ta zdrsnila z lesene podloge in mu padla na nart desne noge.

JOŽE MAKLIN, topilnica — pri spuščanju elektrode v elektro obločno peč je pustil navoj, pri čemer je elektroda zdrsnila in mu stisnila palec leve roke.

MARJAN URŠIČ, strojni remont — pri prižiganju avtogenega rezalnika je nastala eksplozija, dobil pa je opekline po stegnih nog in rok.

ALOJZ KRENKER, valjarna — pri uravnavanju visečega bremena ga je gredica stisnila za prstanec leve roke.

VINKO HERCOG, topilnica — pri avtogenem rezanju kosov je dobil stekleno volno v oko.

JOŽE GOLOB, valjarna — pri merjenju trdote mu je utop teže ca. 3600 kg zdrsnil na prste leve noge.

DEJAN VUKOVIČ, valjarna — na poti mimo žage za rezanje vročih gredic mu je žareča iskra padla v oko.

VINKO JAVORNIK, oddelek strojev in delov — pri izbujanju orodja iz stroja se je s kladivom udaril po mezinco leve roke.

VIDO DRĚTNIK, oddelek strojev in delov — pri dvigovanju ostruženega kosa mu je ta zdrsnil na desno roko.

IVAN ŠTEHARNIK, strojni remont — pri nastavljanju kotnega profila se je udaril s kladivom po sredincu desne roke.

IVAN HIŽAK, gradbeni remont — pri sestopu z voza žarilne peči si je izvinil desno nogo v gležnju.

KAREL KOS, promet — pri prestavljanju hloda mu je ta zdrsnil iz rok in mu padel na nart leve noge.

FRANC PETREJ, topilnica — pri montiranju izlivke v ponvo je dobil šamotno malto v oko.

FRANC GRILC, špedicija — pri sestopu z zložaja jekla si je izvinil nogo v gležnju.

ČE BODO SIRENE TULILE

Kot vemo, imamo na Ravnah dve gasilski društvi, in to Gasilsko društvo mesta Ravne in Gasilsko društvo Železarne Ravne. Društvi sicer tesno sodelujeta, vendar pa sta odgovorni vsaka za svoje področje; prvo za mesto Ravne, drugo pa za železarno.

Da ne bi bilo nesporazumov in da bi že takoj pri danem znaku za nesrečo — KO

Okno starega gradu

Ampak kar je treba predvsem storiti, go-lobček moj, je to, da prikažemo množico, široke plasti delovnega ljudstva.«

»Valovi ne morejo pahniti množice na kopno,« se punta Moldavancev. »To se ne zlaga z vsebino. Le pomislite! Valovi naj v en mah pahnejo na obalo desetisoče ljudi? Saj bi se temu še krave smejale!«

»Pri tem pa,« pripomni urednik, »nikoli ne škoduje primerna količina zdravega, bodrega, optimističnega smeha.«

»Ne! Valovi tega ne zmorejo!«

»Zakaj pač valovi?« se zdaj začudi urednik.

»Kako bi pa množica sicer prišla na otok? Otok vendar ni obljuden!«

»Kdo vam je rekel, da ni obljuden? Vi me tu nekako mešate. Vse je jasno. Otok je tu, morda celo bolje: polotok. To je bolj umerjeno. In tu se odigrava vrsta zanimivih novih, mičnih pripetljajev. Tu se razvija sindikalno delo, sem pa tja pomanjkljivo. Aktivistka odkrije vrsto nepravilnosti, nu, recimo, zlasti pri pobiranju članarine. Široki sloji jo podpro. In tudi predsednik, ki se pokesa. Na koncu lahko priredimo še plenarno sejo. To bo nenavadno učinkovito, zlasti z umetniškega gledišča. Nu, to je vse.«

»A Robinzon?« zamrmra Moldavancev.

»Ah da, prav, da ste me spomnili. Robinzon me spravlja v zadrego. Vrzite ga ven, vsega! To je nerodna in popolnoma neupravičena prikazen.«

»Zdaj je vse jasno!« reče Moldavancev z zagrobnim glasom. »Jutri bo vse gotovo.«

»E, tedaj na svidenje. Ustvarjajte! Se tole: tam na začetku romana se pri vas primeri brodolom. Veste kaj, tega brodoloma ni treba. Naj bo kar brez brodoloma, to bo bolj zanimivo, kaj ne? E, tedaj, ta reč je v redu. Pozdravljeni!«

Ko je urednik ostal sam, se je začel veselo smejati.

»Naposled,« je rekel, »bom imel pravi roman, poln doživljajev, pa tudi na umetniški višini!«

Ilj in Petrov

Ogledalo

Moški pevski zbor društva upokojencev je po uspelem koncertu v kulturnem domu na Ravnah gostoval še v Starem trgu pri Slovenj Gradcu, v Doliču in Mislinji, odkoder je tudi naš posnetek. Občinstvo, ki je sicer vajeno poslušati samo ansamble domačih viž, je pevce in njihove pesmi hvaležno sprejelo. Zbor namerava gostovati še v drugih krajih koroške regije, radi pa bi tudi pogledali k Slovincem onstran meje

MAJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Skrivarnik Helena — NS, Skrivalnik Štefan — NK, Buden Vladimir — NK, Kerbler Anton — NK, Slemnik Janez — NK, Potočnik Jožef VI. — NK, Macogovič Dragotin — NK, Krevh Milan — KV, Motnik Anton — NK, Štrigl Marjana — NS, Lesnik Ivan — KV, Fink Kristina — SS, Rogina Jože — KV, Strmšek Franc — NK, Kušej Olga — NS, Žel Franc — NK, Ožegovič Peter — KV, Janet Alojz — NK, Kumer Jože — NK, Konečnik Franc VI. — NK, Pepevnik Ivan III. — NK, Kričej Anton III. — NK, Vališer Vladimir II. — PK, Čebulj Katarina — SS, Vožič Avgust II. — PK, Meh Ivan II. — KV, Mozgan Viljem — NK, Gostenčnik Ivanka — KV, Zaže Alojz — NK, Merc Milan — NK, Gorinšek Lizika — NSS, Havle Janko — NK, Aracet Ludvik — NK, Kapel Albin — NK.

MAJA SO ODŠLI IZ PODJETJA

Pisar Stanko II. — KV, Špiler Rozika — KV, Todorovič Silva, dipl. inž. — VS, Urbančič Valentin — KV, Cigler Justina — SS, Dežman Matevž — PK, Gradišnik Franciška — NK, Buhvald Mihael — NK, Kekič Marta — NS, Resnik Jožef — NS, Višner Mira — NK, Libnik Rozalija — NS, Bibeskovič Dimitrije — NK, Potočnik Jožef VI. — NK, Ploder Ivan — NK, Navodnik Rok — PK, Gros Viktor — PK, Mori Pavel — KV, Kadiš Marija — SS, Mavrin Franjo — KV, Osrajnik Drago — KV, Ko-

nečnik Janez — PK, Golob Stanko I. — PK, Ošlovnik Marjan — PK, Lenko Franc — KV, Kresnik Ferdo — NK, Pajnik Miroslav — PK, Repas Stanislav II — NK, Vocovnik Ivan — NK, Petrič Feliks — KV, Božank Marjan — NK, Štajner Oto — PK, Klinc Boris — NK, Krof Matija — NK.

Hišni red neke tovarne na zahodu

§ 1 Šef ima zmeraj prav.
§ 2 Če šef slučajno kdaj ne bi imel prav, avtomatično velja § 1.

Zvestoba

Neki humorist je v eni svojih zgodb napisal:

»In Janez je ubil Mileno. Približno takrat je Milena nehala varati Janeza.«

Tekmice

Ko je Sophie Arnould videla teknico, izredno suho žensko, v spremstvu dveh oboževalcev, je pripomnila:

»Človek bi rekel, da se dva psa dajeta za kost.«

Naši upokojenci

Mihael Buhvald, rojen 16. avgusta 1916, v železarni od 1. aprila 1964, nazadnje v špediciji kot razkladač. Invalidsko upokojen 20. maja 1972

Jožef Resnik, rojen 5. marca 1917, v železarni od 1. aprila 1950 kot vodja materialnega knjigovodstva. Star. upokojen 6. maja 1972

Matevž Dežman, rojen 21. decembra 1921, v železarni od 21. februarja 1946 dalje s presledki, nazadnje v špediciji kot pomožni prevzemnik. Invalidsko upokojen 5. maja 1972

Deset zapovedi

Ko se je avstrijski minister Broda spet moral gristi s kupom zakonskih osnutkov, je utrujeno vzdihnil:

»Deset božjih zapovedi je le zato tako jasnih, ker jih ni pripravila strokovna komisija.«

SIRENE ZATULIJO — vedeli, kje je nesreča, sta se obe društvi, uprava podjetja in upravni organ občine dogovorili o naslednjem sporazumevanju dajanja alarmnih signalov:

— Če gori v Železarni Ravne, bo najprej zatulila parna sirena v kotlarni, eno minuto za tem pa še obe električni na gasilskem stolpu in na Čečovju.

— Če gori na Ravnah ali v okolici, tulita samo obe električni sireni. Isti znak je tudi za požare izven našega kraja.

V — J

Na Javorniku gre zares

